

**АНАЛИЗ
НА ПРИКЛЮЧЕНИТЕ ПРОИЗВОДСТВА ПО КОДЕКСА ЗА ЕТИЧНО
ПОВЕДЕНИЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ МАГИСТРАТИ, ОБРАЗУВАНИ
ПРЕД КОМИИСИТЕ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА ЕТИКА КЪМ
ОРГАНИТЕ НА СЪДЕБНА ВЛАСТ ЗА 2021 Г.**

I. ПРЕДМЕТ НА АНАЛИЗА

Предмет на настоящия анализ е обобщаването на данните за приключените производства по Кодекса за етично поведение на българските магистрати (КЕПБМ), образувани пред комисииите за професионална етика (КПЕ) към органите на съдебна власт през 2021 г. и установяване на действията и бездействията на съдиите, прокурорите и следователите, които не кореспондират с КЕПБМ.

Анализът се основава на преглед на:

- нормативната уредба на производствата, образувани пред КПЕ към органите на съдебна власт;
- правилата за етично поведение, произтичащи от принципите, регламентирани в КЕПБМ и видовете нарушения;
- правомощията на КПЕ към органите на съдебна власт във връзка с образуваните пред тях производства за нарушения на КЕПБМ;
- статистическите данни за образуваните и приключените производства пред КПЕ към органите на съдебна власт за 2021 г.;
- констатациите от извършените проверки от КПЕ;
- предприетите действия от субектите по чл. 312 от Закона за съдебната власт (административен ръководител; горестоящ административен ръководител; Инспекторат към Висшия съдебен съвет; министър на правосъдието) по изпратените от КПЕ към органите на съдебна власт актове, съдържащи извод за допуснато нарушение на принципите, регламентирани в КЕПБМ от съдии, прокурори и следователи.

II. ПЕРИОД НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Анализът обхваща периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г.

III. ЦЕЛ НА АНАЛИЗА

Целта на анализа е да се установи кои действия и бездействия на съдиите, прокурорите и следователите не кореспондират с КЕПБМ.

IV. НОРМАТИВНА УРЕДБА

Дейността на КПЕ към органите на съдебна власт е регламентирана в Закона за съдебната власт (ЗСВ), Кодекса за етично поведение на българските магистрати, Правилата за организацията и дейността на комисиите по професионална етика в съдилищата, приети с решение на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет по протокол № 28 от 13.12.2016 г. и Правилата за организацията и дейността на комисиите по професионална етика в системата на прокуратурата на Република България (ПРБ), приети с решение на Прокурорската колегия на ВСС по протокол № 24 от 14.12.2016 г., допълнено с решение на ПК на ВСС по протокол № 37 от 22.11.2017 г.

Съгласно чл. 39б ЗСВ в органите на съдебната власт се избират комисии по професионална етика. Членовете им се избират от общото събрание на съответния орган на съдебната власт за срок от четири години и не могат да бъдат преизбирани за два последователни мандата. Всяка КПЕ се състои от трима редовни и един резервен член, измежду които се избира председател. При невъзможност да се сформира КПЕ функциите ѝ се осъществяват от комисията на горестоящия орган на съдебната власт в съответния съдебен район. Комисиите по професионална етика в съдилищата, прокуратурите и в Националната следствена служба подпомагат Комисията по професионална етика към съответната колегия на ВСС при осъществяване на правомощията ѝ по чл. 37, ал. 9 ЗСВ, като дават становище за нравствените качества на съдиите, прокурорите и следователите от съответния съд, прокуратура, следствен отдел или Националната следствена служба.

КПЕ осъществяват дейността си по прилагането на КЕПБМ в съответствие с правилата за организацията и дейността им, приети от съответната колегия на Висшия съдебен съвет.

Сигнали за нарушения на принципите, регламентирани в КЕПБМ се разглеждат от КПЕ в горестоящите органи на съдебна власт, в изпълнение на правомощията им по чл. 39б, ал. 5 ЗСВ.

Съгласно правилата за организацията и дейността на КПЕ в съдилищата и в системата на ПРБ персоналният състав на всяка от тях се определя от общото събрание на съответния орган, като решението се взема с тайно гласуване и обикновено мнозинство. Един месец преди изтичане на мандата на комисията, се свиква общо събрание за избиране на нов състав. Когато

никой от предложените кандидати не получи необходимото мнозинство, изборът продължава за двамата от тях, които са получили най-много гласове. Административните ръководители не могат да бъдат членове на КПЕ. За членове не могат да се избират магистрати, които изтърпяват наложено им дисциплинарно наказание или срещу които има висящо дисциплинарно производство. При започване на дисциплинарно производство срещу член от състава на КПЕ в орган на съдебна власт, неговите функции се изпълняват от резервния член. Непосредствено след избора членовете на КПЕ си избират председател. При отсъствие на председателя, неговите функции се изпълняват от друг член на КПЕ. Мандатът на членовете на КПЕ е 4 години, без право на втори последователен мандат. Когато някой от членовете на комисията напусне съответния орган на съдебната власт неговото място се попълва от резервния член и до един месец се избира нов резервен член, който довършва мандата му. Член на КПЕ може да бъде отстранен чрез гласуване от Общото събрание на съответния орган на съдебна власт след мотивирано предложение от всеки магистрат от същия орган при: невъзможност да изпълнява задълженията си; неизпълнение на задълженията си; наличие на поведение, несъвместимо с правилата, регламентирани с КЕПБМ. Неговото място се попълва от резервния член като до един месец се избира нов резервен член, който довършва мандата му.

V. ВИДОВЕ НАРУШЕНИЯ НА ПРАВИЛАТА ЗА ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ОСНОВНИТЕ ПРИНЦИПИ, РЕГЛАМЕНТИРАНИ В КЕПБМ

Формулираните в КЕПБМ принципи изразяват общочовешки ценности, утвърдени в хода на историческото развитие като морални стандарти и дефинирани като конкретни етични правила за поведение. Предвид значимостта на ролята на съдебната власт за обществото са формирани високи изисквания към поведението на магистратите.

В КЕПБМ са регламентирани основните принципи, които всеки магистрат е длъжен да спазва.

Независимостта е принцип, спазването на който е от особено значение за правилното функциониране на всяка съдебна система. Независим е този магистрат, който при изпълнение на служебните си задължения се ръководи единствено от вътрешното си убеждение и закона, без да се поддава на натиск, заплахи, стимули, преки или косвени влияния от представители на която и да е друга власт - публична или частна, вътрешна или външна за съдебната система. От една страна независимостта е гаранция за законосъобразното правораздаване и за зачитане на свободата на всички

граждани, а от друга – защитава магистратите в случаите на посегателство върху независимото правораздаване. Спазването на принципа за независимост е абсолютна предпоставка за утвърждаване върховенството на закона и гаранция за защита на човешките права. Задължение на магистрата е да информира съответните органи при всеки опит да бъде накърнена неговата независимост. Самият той не може да предприема действия, с които би накърнил независимостта на своите колеги.

Безпристрастността е принцип, безусловно свързан с независимостта, тъй като се явява нейно проявление. Според КЕПБМ безпристрастен е този магистрат, който установява истината за фактите единствено на основата на обективен анализ на доказателствата по делото и създава условия за равнопоставеност на страните и процесуалните им представители. Той е длъжен да избягва поведение, което може да се възприеме като привилегия, предубеденост или предразсъдък, основан на произход, етническа или политическа принадлежност, пол, религия, образование, убеждения, лично и обществено положение или имуществено състояние. В процесуалните закони е регламентирано задължение за магистратите да се отведат от разглеждането на делата или преписките при наличието на обстоятелства, които създават съмнения за заинтересованост или предубеденост от изхода на делото или преписката.

Справедливостта е принцип, обуславящ правораздаването, защото всеки гражданин има право на справедлив процес, а всеки магистрат е задължен да го осигури, като преценява всеки конкретен случай в контекста на общочовешките ценности и ценностите на демократичната правна система.

Прозрачността е принцип, необходим, за да бъде убедено обществото в справедливостта и законосъобразността на взетите решения. Тя изисква, магистратът в съответствие със закона, да предоставя навреме и в подходящ вид информация по делото. Това не го ангажира предварително с крайния изход от делото и изисква внимание да не бъдат засегнати законни права на другите участници в процеса.

Вежливостта и толерантността съставляват принципи, според които от магистратите се изискват добри обноски и поведение както в работата, така и в личния им живот. Проявата на толерантност и уважение към колеги, адвокати, представители на други институции и граждани допринася за добрите отношения в комуникацията помежду им, взаимно уважение, зачитане на аргументите и мненията на останалите.

Почтеността и благоприличието се изразяват в отказ на магистрата да приема материални или нематериални облаги, които могат да поставят под съмнение неговата независимост и безпристрастност. С поведението си той трябва да дава пример за висок морал, да има безукорна репутация

въздържане от всякакви действия, които могат да компрометират честта му пред обществото. В обществените и официалните си контакти магистратът няма право да се възползва от служебното си положение.

Компетентността и квалифицираността са свързани със задължението на магистрата да изпълнява добре своите служебни задължения и функции, поради което следва да повишава професионалната си квалификация, да се информира за актуалното състояние на законодателството, включително – на международните актове.

Конфиденциалността е принцип, според който магистратът е длъжен да пази като служебна тайна фактите или сведенията, станали му известни при или по повод изпълнение на служебните му задължения.

Така посочените основни принципи, регламентирани в КЕПБМ, установяват стандартите и очертават рамката за регулиране на поведението на магистратите във и извън службата, която изпълняват. Нарушението на изведените от тях етични правила е предпоставка за инициране на дисциплинарно производство срещу конкретния магистрат и за налагане на дисциплинарно наказание.

VI. ПРАВОМОЩИЯ НА КОМИСИИТЕ ПО ПРОФЕСИОНАЛНА ЕТИКА КЪМ ОРГАНИТЕ НА СЪДЕБНА ВЛАСТ ВЪВ ВРЪЗКА С ОБРАЗУВАНИТЕ ПРОИЗВОДСТВА ЗА НАРУШЕНИЯ НА КЕПБМ

1. КПЕ в органите на съдебната власт изготвят становища за притежаваните нравствени качества на кандидатите в конкурсите за заемане на длъжност в органите на съдебна власт и относно спазване на правилата за етично поведение при атестиране на магистратите. При събирането на информация за становищата си и при необходимост, те могат да си взаимодействат с компетентни органи и институции. Становищата относно притежаваните нравствените качества от административни ръководители и заместник-административни ръководители се изготвят от КПЕ към съответния по-горестоящ орган на съдебна власт. В случаите, когато магистрат от един орган на съдебна власт е командирован в друг, становище за този магистрат се изготвя от КПЕ на органа по назначаването, след съгласуване с КПЕ на органа на съдебната власт, в който е командирован.

Когато следва да се изготви становище за притежаваните от член на КПЕ нравствени качества, същият не участва в гласуването, а становището се подготвя от останалите членове на комисията.

2. КПЕ в органите на съдебната власт извършват проверки за поведение, противоречащо на правилата за професионална етика, регламентирани в КЕПБМ.

2.1. Основанията за извършване на проверки от КПЕ за поведение, противоречащо на правилата, регламентирани в КЕПБМ са:

- публикации в медиите с ясен източник на информация и други материали, съдържащи данни за неетично поведение на магистрати. В тези случаи комисииите могат да започнат проверката по реда на самосезирането;
- сигнали на граждани, юридически лица и магистрати постъпили в органа на съдебна власт;
- при възлагане от страна на административния ръководител;
- при сезиране от комисията по професионална етика към съответната колегия на ВСС;
- самосезиране в случаи на нарушаване на принципите, заложен в КЕПБМ.

2.2. Производство пред КПЕ към органите на съдебна власт:

По сигнали срещу магистрати проверка се извършва от КПЕ към съответния по-горестоящ орган на съдебната власт, който се произнася със становище, вкл. и в случаите, когато поради отвод на член или на членове на компетентната КПЕ тя не може да се произнесе или когато сигналът е срещу член на тази комисия.

Административните ръководители не могат да препращат сигнали от граждани или юридически лица, отправени до тях или да възлагат проверка на КПЕ по въпроси извън приложното поле на КЕПБМ.

Сигналите за образуване на проверки от КПЕ се завеждат в деловодството на съответния орган на съдебната власт, а срокът за произнасяне е до 30 дни.

При извършване на проверките КПЕ могат да отправят покана за изслушване до автора на сигнала и задължително изслушват магистрата, срещу когото се води проверката. Те могат да събират и допълнителна информация от компетентните органи и институции, да вземат писмени обяснения от трети лица и да извършват други действия във връзка с изясняване на фактическата обстановка по сигнала. При извършване на проверките КПЕ води протокол за проведените във връзка с тях заседания, който се подписва от председателя на комисията и от протоколита. Препис от протокола, при поискване, може да се връчи на автора на сигнала и на магистрата, срещу когото се води проверката.

За резултата от проверката КПЕ уведомява автора на сигнала и магистрата срещу когото е водена проверката.

Когато възникналият конфликт е между членове от състава на различни органи на съдебната власт или на различни по степен на йерархия органи, комисиите по професионална етика към тези органи си взаимодействат, като провеждат съвместно заседание, на което изслушват магистратите, участници в конфликта и изразяват съвместно становище, или отправят препоръки с цел неутрализиране и решаване по най-добър начин на възникналия конфликт.

Когато КПЕ стигне до извод за допуснато нарушение на принципите, регламентирани в КЕПБМ, уведомява субектите по чл. 312 от ЗСВ - административния ръководител, по-горестоящия административен ръководител, Инспектората към Висшия съдебен съвет и министъра на правосъдието, както и съответната колегия на ВСС.

Всяка КПЕ поддържа свой регистър и архив. В регистъра се отбелязват следните данни: номер на преписката, подател (акт за самосезиране), име на магистрата, срещу когото е сигналът, резултат от проверката (становище) и окончателен акт. Административният ръководител на съответния орган на съдебна власт определя служител от деловодството, който поддържа регистъра и осъществява цялата дейност по формиране, обработка и съхраняване на преписките на комисиите. Материалите от извършената проверка се съхраняват за срок от 5 години, считано от датата на решаване на преписката, а унищожаването им се извършва съобразно реда в съответния орган на съдебна власт.

VII. СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ

Съобразно Конституцията и ЗСВ органите на съдебна власт в Република България са: районни, окръжни, апелативни и военни съдилища и прокуратури, Национална следствена служба и Окръжни следствени отдели към съответните окръжни прокуратури, Върховен касационен съд, Върховен административен съд, Върховна касационна прокуратура, Върховна административна прокуратура.

В България има: **113** районни съдилища; **36** районни прокуратури и **77** териториални отделения към тях; **27** окръжни съдилища и Софийски градски съд, който е със статут на окръжен съд; **27** окръжни прокуратури и Софийска градска прокуратура, която е със статут на окръжна прокуратура; **27** окръжни следствени отдели към съответните окръжни прокуратури и **1** към Софийска градска прокуратура; **28** административни съдилища; **5** апелативни съдилища; **5** апелативни прокуратури; **3** военни съдилища; **3** военни прокуратури; Военно-апелативен съд; Военно-апелативна прокуратура; Върховен

касационен съд, Върховен административен съд, Върховна касационна прокуратура, Върховна административна прокуратура, Национална следствена служба.

За целите на анализа е изискана и предоставена информация от КПЕ към: **27** окръжни съдилища и Софийски градски съд; **27** окръжни прокуратури и Софийска градска прокуратура; **5** апелативни съдилища; **5** апелативни прокуратури; Военно-апелативен съд; Военно-апелативна прокуратура; Върховен касационен съд, Върховен административен съд, Върховна касационна прокуратура.

1. СЪДИЛИЩА

1.1. През 2021 г. в **18** КПЕ към съдилища **няма образувани проверки** за наличие на поведение, противоречащо на правилата за професионална етика, регламентирани с КЕПБМ, както следва: КПЕ към Върховния касационен съд; КПЕ към Апелативен съд – Велико Търново; КПЕ към Военно-апелативен съд; КПЕ към Окръжен съд – Смолян; КПЕ към Окръжен съд – Монтана; КПЕ към Окръжен съд – Видин; КПЕ към Окръжен съд – Силистра; КПЕ към Окръжен съд – Русе; КПЕ към Окръжен съд – Търговище; КПЕ към Окръжен съд – Сливен; КПЕ към Окръжен съд – Ямбол; КПЕ към Окръжен съд – Кюстендил; КПЕ към Окръжен съд – Пазарджик; КПЕ към Окръжен съд – Велико Търново; КПЕ към Окръжен съд – Кърджали; КПЕ към Окръжен съд – Разград; КПЕ към Окръжен съд – Ловеч; КПЕ към Окръжен съд – Перник.

До изготвянето на настоящия анализ КПЕ към Окръжен съд – Стара Загора не е предоставила информация.

1.2. На основание чл. 11 от Правилата за организацията и дейността на комисиите по професионална етика в съдилищата през 2021 г. в **17** КПЕ към съдилищата са образувани общо **43** проверки срещу **45** съдии (**5** съдии от административни съдилища, **12** съдии от окръжни съдилища и **28** съдии от районни съдилища), както следва: в КПЕ към Върховния административен съд – **5**; в КПЕ към апелативните съдилища – **9** ; в КПЕ към Софийски градски съд – **7**; в КПЕ към окръжните съдилища – **22**.

1.2.1. КПЕ към Върховния административен съд е образувала 5 проверки:

1. Проверка, образувана във връзка с подаден сигнал от областен управител срещу съдията-докладчик по две административни дела, по които представляваният от него орган е ответник. Изложени са твърдения, според

които съдията е нарушил принципите за етично поведение – непристрастност, равнопоставеност и справедливост (т. 2, т. 3 от КЕПБМ) при разглеждането на делата, тъй като в проведените съдебни заседания е уважил направените от насрещната страна доказателствени искания и е назначил повторна експертиза, предоставяйки възможност на жалбоподателя да посочи вещото лице, без да вземе предвид възраженията на ответника. Отбелязано е, че съдията не се е произнесъл по искане на ответника за спиране на делото, а постановените от него актове, включително отказът да се отведе от разглеждането на делата, са неоснователни и необосновани.

КПЕ към ВАС е изисквала информация за двете дела и е предоставила възможност на проверявания съдия да представи писмено становище. В последното съдията е оспорил твърденията на подателя на сигнала, като е описал подробно предприетите от него процесуални действия и е посочил, че се е произнесъл по всяко от направените искания по надлежния ред с подробни мотиви. КПЕ е анализирала събраните материали и след като не е установила наличие на поведение, противоречащо на принципите на КЕПБМ е приела становище в този смисъл.

2. Проверка, образувана във връзка със сигнал на гражданин – жалбоподател по административно дело, подаден чрез процесуалния му представител, срещу съдебен състав от трима съдии от административен съд. Сигналът е препратен по компетентност на КПЕ към ВАС от ИВСС. Изложени са твърдения, че в едно от съдебните заседания по делото съдът тенденциозно е предизвикал жалбоподателя, като го е обидил с думите, че е „болен и трябва да се лекува“, което не е отразено в протокола, както и че е нарушил правото му на защита, постановявайки неправилни съдебни актове. По време на проверката КПЕ е изисквала материали по административно дело, обяснения от съдебния секретар и становища от тримата съдии. Последните са заявили, че изложеното в сигнала не е истина, а по време на заседанията жалбоподателят и процесуалният му представител са се държали „непристойно и агресивно“, поради което са изпратили копия от протоколите и изготвени звукозапис на Софийския адвокатски съвет и на Висшия адвокатски съвет. Запознали са със случая и председателя на съда. След анализ на събраните данни, КПЕ е установила, че съдържанието на протокола от заседанието се подкрепя изцяло от приложения звукозапис. Приключила е проверката със становище за липса на поведение, с което съдиите да са нарушили принципите на независимост, непристрастност, справедливост и прозрачност, вежливост и толерантност, почтеност и благоприличие, компетентност и квалифицираност (т. 1 – т. 6 от КЕПБМ), регламентирани в КЕПБМ.

3. Проверка, образувана по препратен по компетентност от КПЕ към СК на ВСС сигнал от представляващ гражданско сдружение – страна по няколко административни дела, срещу председател на административен съд. В сигнала са изложени твърдения за нарушение на принципа на случайно разпределение по конкретно административно дело, „лошо отношение към страните по делата, липса на професионализъм, пристрастност и необективност при разглеждане на делата“ и неоснователен отказ да се отведе от разглеждането на друго административно дело (**нарушения на т. 2, т. 4 и т. 6 от КЕПБМ**). КПЕ е дала възможност на съдията да представи становище, в което той е описал начина за избор на нов докладчик по едното дело и причините, поради които не се е отвел като докладчик по другото дело. От събраните при проверката материали КПЕ е установила, че твърденията на подателя на сигнала са неоснователни и не са налице нарушения на етичните правила при администрирането и воденето на двете дела. Приключила е проверката със становище за липса на поведение, с което съдията да е нарушил етичните правила, произтичащи от принципите на независимост, безпристрастност, справедливост и прозрачност, вежливост и толерантност, почтеност и благоприличие, компетентност и квалифицираност (**т. 1 – т. 6**), регламентирани в КЕПБМ.

4. Проверка, образувана във връзка с подаден сигнал от кмет на община – ответник по административно дело, препратен по компетентност от КПЕ към СК на ВСС. Подателят на сигнала е направил оплаквания от процесуалните действия на съдията-докладчик, който според него е проявил „непрофесионално, уронващо престижа на съдебната власт поведение“ и е „допуснал външно влияние и пряка намеса в работата му“, с което е нарушил **т. 1 и т. 4** от КЕПБМ. В тази връзка е заявил, че делото не е било съобщено за разглеждане, а страните не са били повикани в залата. След възражение на процесуалния представител на органа на местно самоуправление, заседанието е проведено отново, като съдията-докладчик неправилно е преценил доказателства, представени от насрещната страна и е позволил „лични груби нападки“ срещу кмета на общината. В отговора си до КПЕ проверяваният съдия е отрекъл твърденията в сигнала и е заявил, че е спазил регламентирани в КЕПБМ принципи за вежливост и толерантност, както и правилото, че магистратът трябва да зачита правото на страните да изразяват становища, да изказват твърдения и възражения в рамките на производството. КПЕ е определила като „голословно“ оплакването, според което съдебното заседание първоначално не е проведено, а след това е започнало отначало, тъй като същото не е подкрепено от събраните данни в хода на проверката. По отношение аргументите в сигнала относно правилността на процесуалните действия на съда и постановения съдебен акт е приела, че не е компетентна да

се произнесе. Приключила е проверката със становище за липса на поведение, с което съдията е нарушил принципите на независимост, безпристрастност, справедливост и прозрачност, вежливост и толерантност, почтеност и благоприличие, компетентност и квалифицираност, регламентирани в КЕПБМ.

5. Проверка, образувана във връзка със сигнал, подаден от представляващ гражданско сдружение – страна по административно дело, съдържащ твърдения за нарушение, извършено от съдията-докладчик при администрирането на жалбата, с която е образувано делото, както и за съдържанието на крайния съдебен акт. В становището си до КПЕ съдията е възразил срещу твърденията в сигнала за допуснати нарушения на професионалната етика по време на производството, като е дал подробни обяснения за хода на административното дело и е приложил копия от материалите по него. КПЕ е анализирала събраните материали и е установила, че не са налице данни за извършени нарушения на регламентирани в КЕПБМ принципи на независимост, безпристрастност, справедливост и прозрачност, вежливост и толерантност, почтеност и благоприличие, компетентност и квалифицираност или конфиденциалност (т. 1 – т. 6). По отношение аргументите в сигнала относно правилността на процесуалните действия на съда и на постановения съдебен акт е приела, че не е компетентна да се произнесе.

1.2.2. В КПЕ към Апелативен съд-София са постъпили 8 сигнала, като по 6 от тях, с разпореждане на председателя на комисията е отказано да се образуват преписки, 1 е изпратен по компетентност на КПЕ към ВАС и по 1 е образувана проверка:

1. Проверка, образувана във връзка с подаден от съдия от СГС сигнал срещу друг съдия от същия съд, съдържащ твърдения за нарушение на КЕПБМ. Подателят е заявил, че след като се е отвел от разглеждането на конкретно дело поради обстоятелството, че негов близък е адвокат на банка - страна по делото, новоизбраният докладчик е изискал информация от същата банка на коя дата, за какъв срок и с кои адвокати са сключвани договори в периода 2019 г. - 2020 г. Счел е, че с тези действия съдията-докладчик злепоставя него и всички съдии в съда. В рамките на проверката КПЕ е събрала относими писмени доказателства и е изслушала лично проверявания съдия, който е представил и писмено становище. Последният е заявил, че е изпратил запитването единствено с цел да установи кога са възникнали основанията за отвод на предходния докладчик, с оглед преценка кои процесуални действия следва да повтори и да постанови решение въз основа

на събраните доказателства. КПЕ е приела, че за проверявания съдия е бил налице „обясним и защитим професионален интерес“ да извърши посочените действия, поради което не е налице нарушение на правилата за професионална етика, регламентирани в КЕПБМ (т. 4.3.).

1.2.3. КПЕ към Апелативен съд-Варна е образувала 4 проверки:

1. Проверка, образувана по сигнал на гражданин, подаден чрез процесуалния му представител до ИВСС, препратен по компетентност на КПЕ към АС-Варна. Изложени са твърдения за допуснато нарушение на професионалните задължения на трима съдии от окръжен съд, като членове на състава, разгледал въззивно гражданско дело. Оплакването е, че са постановили решение, без да вземат предвид факта, че за същите обстоятелства, отнасящи се до едно и също лице, има влязло в сила решение с напълно противоположен правен резултат, постановен от друг въззивен състав на същия съд. КПЕ е изискала информация за двете дела и е установила, че се отнасят до дела между едни и същи страни, но с различен предмет и не са налице „никакви обстоятелства, които да сочат за извършено нарушение“ на някой от принципите на КЕПБМ.

2. Проверка, образувана по сигнал на защитник на подсъдим по НОХД по описа на районен съд. Първоначално сигналът е изпратен до ИВСС, който го е препратил по компетентност на КПЕ към ОС-Разград. Поради невъзможност на комисията да се произнесе, сигналът е изпратен на КПЕ към АС-Варна. Изложени са твърдения за допуснато нарушение на професионалната етика от съдията-докладчик от районен съд, който по време на съдебно заседание е казал на подателя на сигнала: „Губите ми времето!“, „Оплачете се и на арменския поп!“ и че „в нейната зала и съд ще прави каквото си иска“. Заявено е също, че е нарушено правото на защита на подсъдимия чрез ограничаване на възможностите му да опровергае или да внесе съмнение в обвинението. В хода на проверката КПЕ е установила, че съдията не е употребил изразите: „Губите ми времето!“, както и че „в нейната зала и съд ще прави каквото си иска“, което се потвърждава от протокола от съдебно заседание и от становището на проверявания. По отношение на репликата: „Оплачете се и на арменския поп!“, отразена в протокола и потвърдена от проверявания, с оглед всички данни по преписката КПЕ е преценила, че с използването ѝ не са нарушени принципите за вежливост и толерантност, и на почтеност и благоприличие (т. 4 и т. 5 от КЕПБМ).

3. Проверка, образувана във връзка с подаден от адвокат сигнал срещу съдия от окръжен съд, като председател на състава по въззивно гражданско дело, по което е страна. Изложени са твърдения за допуснати нарушения при

извършване на процесуалните действия в две съдебни заседания, като с поведението си съдията е ограничил правото на подателя да изказва твърдения и да прави възражения, както и неправилно е преценил доказателствата и не е уважил искане за поправка на протокол от едно съдебно заседание. Заявено е, че съдията е проявил поведение, с което е нарушил принципите за безпристрастност, вежливост и толерантност – т. 2 и т. 4 от КЕПБМ. При проверката комисията се е запознала със съдържанието на протоколите от заседанията и изготвените звукозаписи. Изслушала е съдията, която е отрекла да е извършила нарушение. КПЕ е преценила, че нейните обяснения кореспондират със събраните материали и изложените в сигнала твърдения не се потвърждават. Приключила е проверката със становище, според което съдията не е извършил нарушение на някой от регламентирани в КЕПБМ принципи.

4. Проверка, образувана във връзка с подаден от гражданин сигнал срещу съдия-докладчик по гражданско дело от районен съд и съдиите от съдебния състав, разгледали въззивно гражданско дело, по което е страна. Подателят на сигнала е изложил твърдения, според които съдиите от състава по въззивното гражданско дело не са били справедливи, защото са приели само тезата на ответника, като са го „обругали“ и „едва ли не са го обиждали“ за определени действия – твърдения от предмета на делото. Заявил е, че съдиите са имали „изключително странно поведение“ по време на заседанието, а впоследствие е разбрал, че са приятели помежду си и познават вещото лице по делото, а единият от тях се е повлиял от мнението на други хора, близки на насрещната страна. Добавил е, че е видял как съдиите коментират свои постове и снимки в социалната мрежа „Фейсбук“. КПЕ се е запознала с приложените и със служебно събраните доказателства и е изслушала единия от съдиите, който е отрекъл да е извършил нарушение. Констатирала е, че в по-голямата си част оплакванията в сигнала, посочени като нарушения по т. 1.2., т. 2.5., т. 3.1., част от т. 3.2. и т. 6.3. от КЕПБМ, не са от компетентността ѝ, тъй като касаят евентуални процесуални нарушения при разглеждане на делото. Установила е, че останалите събрани данни не обосновават наличие на нарушения, изразяващи се в допускане на външно влияние, незачитане правото на страните да изразяват становище, справедливост на решението и незачитане на свободата и репутацията на гражданите, липса на информираност за новостите във вътрешното и международното право. За друга част от оплакванията е приела, че се отнасят до личния живот на съдиите и са извадени от контекста на конкретна неофициална комуникация с познати, поради което не съставляват нарушение по т. 1, т. 2, т. 5.5. и т. 5.6. от КЕПБМ. Не е установила нарушения на етичните правила по т. 4.3. и т. 5.9. от КЕПБМ.

По отношение на твърденията за извършени действия на съдия от районен съд КПЕ към АС-Варна е преценила, че не е компетентна и е изпратила сигнала за разглеждане в тази му част на КПЕ към ОС-Шумен.

1.2.4. В КПЕ към Апелативен съд-Бургас са постъпили 2 сигнала, като 1 от тях е оставен без разглеждане поради липса на надлежно сезиране съгласно чл. 11 от ПОДКПЕС и на основания за самосезиране, а по другия е образувана проверка:

1. Проверка, образувана във връзка с изпратен по компетентност от административния ръководител на окръжен съд сигнал от адвокат, процесуален представител на търговско дружество, съдържащ твърдения за извършено от съдия в окръжен съд нарушение на ЗСВ и на принципа за вежливост и толерантност от КЕПБМ (т. 4). Изложени са твърдения, че съдията-докладчик преди и по време на съдебно заседание по търговско дело е накърнил личното достойнство на подателя на сигнала, като е заявил, че: „Каквото и да става няма да уважи исканията“ му, че са щели да бъдат „доволни ако съдебното заседание се отложи за Коледа и се провежда веднъж в годината“, че са „имали цял куп сътрудници, които се чудят какво да измислят, за да бавят делото“ и че съдията „ни познава, че ни следи, че знае какво е процесуалното ни поведение по други дела в гр. София“. КПЕ се е запознала с протокола от съдебното заседание и е изслушала съдията, който е заявил, че изложеното в сигнала е изведено от контекста и е „хиперболизирано“, като не е отрекъл смисъла на вменените му изрази. В тази връзка е потвърдил, че преди началото на съдебното заседание е изразил становище пред адвоката и другите участници в заседанието, за това че страната злоупотребява с процесуалните си права и шиканира процеса, но във връзка с депозирана непосредствено преди това молба за събиране на доказателства. С решение КПЕ е приела, че съдът е компетентен да формира становище по всяко дело дали страните по него упражняват процесуалните си права добросъвестно или злоупотребяват с тях, като това не може да бъде квалифицирано като предубеденост, пристрастност или тенденциозност от негова страна и не е налице поведение, противоречащо на правилата за професионална етика, регламентирани в КЕПБМ.

1.2.5. КПЕ към Апелативен съд-Пловдив е образувала 3 проверки:

1. Проверка, образувана във връзка с подаден сигнал от адвокат, процесуален представител на жалбоподател по въззивно гражданско дело в окръжен съд. Изложени са твърдения за извършено нарушение на принципа

за вежливост и толерантност от КЕПБМ (т. 4) от двама от съдиите, членове на състава, които не са разгледали делото в насрочения час и са проявили пренебрежително и неуважително отношение към подателя на сигнала и доверителя му. Заявено е, че са се обръщали към подателя на сигнала и пълномощника му раздразнено, с груб тон и неприятна гримаса, а единият от съдиите им е казал: „Защо не сте се обърнали към РДНСК?“ В хода на проверката КПЕ е изисквала материали по делото и е изслушала адвоката и доверителя му, които са потвърдили изложеното в сигнала и са допълнили, че съдиите са им отправяли забележки и са ги глобили. Изслушала е проверяваните съдии, които са потвърдили, че са отправяли забележки към страната и процесуалния ѝ представител по повод обидни квалификации към първоинстанционния съд и вещото лице, изготвило експертизата, за които се съдържат данни в протокола. След анализ на събраните при проверката материали КПЕ е преценила, че съдът действително им е отправил забележки, но в изпълнение на задължението си да следи за спазването на реда в съдебната зала. Приела е, че съдиите не са проявили поведение, противоречащо на правилата за професионална етика, регламентирани в КЕПБМ.

2. Проверка, образувана във връзка с подаден до ВСС сигнал от гражданин срещу младши съдия от окръжен съд, препратен по компетентност на КПЕ към АС-Пловдив. Изложени са твърдения, че съдията преди да бъде назначен на тази длъжност е бил адвокат и е употребявал наркотични вещества, с които подателят на сигнала го е „снабдявал“. Заявено е, че на конкретна дата преди няколко години (преди да стане магистрат), съдията е бил „пиян и дрогиран“ в заведение и е имал „неадекватно поведение спрямо подателя на сигнала, а след това е подал жалба срещу него с описани „абсурдни обстоятелства“, заради което е било образувано наказателно производство. Впоследствие по време на заседанията, съдията, който е участвал в производството като частен обвинител, и неговият повереник, са се държали арогантно с подателя на сигнала и защитника му, като са попречили да упражнят правото на защита. Посочено е още, че докато съдията е бил адвокат, е представлявал подателя на сигнала по конкретно дело и в тази връзка му е поскал сумата от 5000 лева, за която е обяснил, че е за прокурора и съдията по водено срещу него дело за упражнено домашно насилие. Впоследствие е разбрал, че делото е гражданско и няма как да повлияе на съдимостта му, поради което е поискал парите си, но те не му били върнати.

КПЕ е изисквала: материали от посоченото НОХД на районен съд, звукозапис от конкретно съдебно заседание и документи от други институции. Изслушала е проверявания съдия, който е заявил, че познава

подателя на сигнала и е бил негов процесуален представител, като двамата са имали само служебни отношения. За НОХД, по което е бил частен обвинител, е обяснил, че е образувано срещу подателя на сигнала за причинена лека телесна повреда по хулигански подбуди. Впоследствие са му били дадени „указания“ какво да говори, като е бил заплашен, че ако не го направи, срещу него ще бъдат подадени жалби. След инцидента, предмет на НОХД, подателят на сигнала е проявил претенции да му бъдат върнати парите, заплатени като хонорар по воденото дело за домашно насилие. Отрекъл и да му е искал парична сума, която да бъде дадена на конкретни магистрати за решаване на делото. Заявил е, че в подадения срещу него сигнал се съдържат клеветнически твърдения и се цели да бъдат уронени доброто му име и чест.

След анализ на събраните данни, КПЕ е установила, че протоколът от конкретно съдебно заседание кореспондира със съдържанието на изготвения звукозапис, а твърденията на подателя на сигнала за противоречащо на етичните норми поведение на съдията (в качеството му на частен обвинител) не са се потвърдили. Приела е, че участието му като свидетел и страна по делото по никакъв начин не е било свързано със спечеления конкурс за назначаване като младши съдия. По отношение на твърдяното от подателя корупционно поведение на съдията, докато е бил адвокат, КПЕ е установила, че е налице произнасяне от прокурор от окръжна прокуратура. Приключила е проверката със становище, че липсват фактически данни за проявено от съдията неетично поведение и нарушение на т. 4.1 и т. 4.2 от КЕПБМ.

3. Проверка, образувана във връзка с препратен по компетентност от ИВСС сигнал от синдик на търговско дружество – ищец по търговско дело. Изложени са твърдения, че съдия-докладчик от окръжен съд е проявил поведение, с което е уронил престижа на съдебната власт, след като в съдебно заседание е казал на упълномощения от него адвокат: „вземай си шапката и си тръгвай“, но думите му не са били записани в протокола. Заявено е също, че след определяне на съдията за докладчик, „са започнали искания и указания до ищеца“, които са породили у последния и неговия процесуален представител съмнения за заинтересованост и предубеденост, въз основа на които са поискали отвод на съда, но той не се е отвел. КПЕ е изисквала материали от търговското дело, протокола и звукозаписа от конкретното съдебно заседание. Изслушала е проверявания съдия, който е заявил, че действително се е обърнал с тези думи към адвоката, но е бил провокиран от неговото поведение по време на това и на предходните съдебни заседания, което е било документирано в протокола. КПЕ е констатирала, че обясненията на съдията се припокриват със съдържанието на протокола и звукозаписа от заседанието. Установила е, че действително съдията е направил „емоционално изявление“, до което обаче се е стигнало след като

адвокатът е проявил неуважение към съда, прекъсвайки го многократно по време на обявяване на определението, с което не е уважил доказателствени искания на ищеца. Намерила е, че в случая не се касае до лично негативно отношение на съдията към ищеца и неговия представител, а по скоро до съблюдаване на реда в залата. По отношение на твърденията за нарушаване на независимостта и безпристрастността е приела, че липсват такива данни. КПЕ е приключила проверката със становище, че липсват данни за извършени нарушения на етичните правила по т. 1, т. 2 и т. 4 от КЕПБМ.

1.2.6. В КПЕ към СГС са постъпили 11 сигнала, като по 7 от тях са извършени проверки:

1. Проверка, образувана във връзка с подаден сигнал от адвокат, като защитник на подсъдим по НОХД в районен съд. Изложени са твърдения, според които съдията-докладчик по същото дело, в едно от съдебните заседания е нарушил правото на защита на подсъдимия, като е дал ход на делото в негово отсъствие, не е дал възможност на защитника да съгласува защитата с последния по телефона, не е допуснал поправка в протокола и е подал сигнал за поведението на защитника до АК. Заявено е също, че в друго съдебно заседание по делото, съдията е задавал въпроси на подсъдимия, докато е давал обяснения и е разпитал лице, представило се за друг човек. Направено е искане да се провери поведението на съдията при разглеждане на делото. КПЕ е изисквала всички протоколи от съдебни заседания по делото и е дала възможност на съдията да представи писмено становище, в което той е отрекъл да е допуснал нарушение на етичните правила. След като е анализирала всички материали е приела, че в случая оплакванията се отнасят основно до процесуални нарушения, разглеждането на които не са от нейната компетентност, поради което не са налице данни за извършено нарушение на регламентираните в КЕПБМ правила (по т. 2).

2. Проверка, образувана във връзка с препратен по компетентност от СК на ВСС сигнал от гражданин – страна по гражданско дело за упражняване на родителски права, срещу съдията-докладчик от районен съд. Изложени са твърдения, според които съдията-докладчик по гражданското дело е проявил в съдебно заседание поведение, несъвместимо с правилата за етично поведение, като е говорил с язвителен тон и с насмешка, правил е мимики и жестове, с цел да манипулира свидетелите, задавал е насочващи въпроси в полза на една от страните. Заявено е също, че съдията е проявил непрофесионално отношение и не е изпълнил служебните си задължения във връзка с насрочването на делото. КПЕ е изисквала звукозаписа и протокола от конкретното заседание. Изслушала е лично подателя на сигнала и посочените от него двама свидетели. Първият е потвърдил изложеното в сигнала и е

заявил, че не е доволен от определените привременни мерки и режим на лични отношения с другия родител, както и от отказа на съда да допусне поисканите от него експертизи. Пред КПЕ единият от изслушаните свидетели е посочил, че съдията го е гледал „заплашително“, докато го е предупреждавал за наказателната отговорност при лъжесвидетелстване, а по време на разпита му е „клател глава“ и го е прекъсвал. Вторият свидетел, който е присъствал в залата по време на заседанието, е останал с впечатление, че съдията се е държал иронично по отношение на свидетелите, доведени от подателя на сигнала.

КПЕ е приела, че липсват данни съдията да е проявил поведение, противоречащо на правилата за професионална етика, регламентирани в т. 2 и т. 4 от КЕПБМ. Посочила е, че в голямата си част оплакванията в сигнала касаят процесуални нарушения, а според постановеното съдебно решение родителските права са предоставени за упражняване от подателя на сигнала, което е опровергало твърдението му за пристрастно поведение на съда. По отношение на конкретното съдебно заседание е заключила, че не може да се докаже дали съдията е държал язвителен тон, поради непредоставяне на изготвения звукозапис, който е бил унищожен след изтичане на съответния срок.

3. Проверка, образувана във връзка с препратен по компетентност от ИВСС сигнал от адвокат – процесуален представител на страна по ЧНД. Изложени са твърдения, че съдията-докладчик по делото неоснователно е наложил глоба на подзащитния му (също адвокат) поради неявяването му в съдебно заседание и по този начин публично е уронил неговото достойнство. Поискано е да се прецени поведението на съдията и да се установят извършените от него нарушения при разглеждане на делото. КПЕ е изисквала протокола от съдебното заседание и е дала възможност на съдията да представи писмено становище или да бъде изслушан лично, от която той не се е възползвал.

След преценка на събраните материали, КПЕ е приела, че с налагането на глоба на подсъдимия, съдията не е извършил нарушение на етичните правила, регламентирани в КЕПБМ (т. 4 1-6 от КЕПБМ).

4. Проверка, образувана във връзка с препратен по компетентност от ИВСС сигнал от гражданин, съдържащ твърдения за неетично поведение на съдията-докладчик по НОХД по описа на районен съд. Подателят на сигнала е посочил, че по време на съдебното заседание е присъствал в залата като слушател, а съдията се е държал с него „грубо, арогантно и изключително агресивно“. Заявил е, че го е злепоставил пред присъстващите, като е прекъснал разпит на свидетел и е поискал документите му за самоличност, а след това с устно разпореждане го е отстранил от съдебната зала заради

нарушение на реда, изразяващо се в постоянно използване на мобилен телефон. Уточнил е, че действително е използвал телефона си, тъй като е проверявал в правно-информационната система „Сиела“ разпоредбите, цитирани от съдията.

КПЕ е изисквала протокола от съдебното заседание и е предоставила възможност на подателя на сигнала да бъде изслушан лично от комисията, който се е явил и е потвърдил оплакванията си. В предоставеното писмено становище проверяваният съдия е заявил, че подателят на сигнала е присъствал в залата по време на съдебното заседание и всичко, което се е случило е отразено коректно в протокола. Категорично е отрекъл да е нарушил КЕПБМ и да е извършил действия, накърняващи престижа на съдебната власт.

От съдържанието на протокола от съдебното заседание КПЕ е установила, че съдията е снел самоличността на подателя, изпълнявайки правото и задължението си като председател на съдебния състав. Предвид обстоятелството, че същият е използвал непрекъснато мобилния си телефон, въпреки изричната забрана за това, го е отстранил от залата и е продължил заседанието. С оглед на това КПЕ е приела, че съдията не е извършил нарушение на правилата, произтичащи от принципа за вежливост и толерантност по т. 4 от КЕПБМ.

5. Проверка, образувана във връзка с препратен по компетентност от председателя на районен съд сигнал от подсъдим по НОХД, съдържащ твърдения за неетично поведение на съдията-докладчик от районен съд по време на съдебно заседание по делото. Заявено е, че след като е чул какво наказание му се налага, подсъдимият се е обърнал към защитника си с молба да обжалва присъдата, а съдията му е казал: „Колко си нагъл! Не стига, че ти дадох 9 години, а чак ще обжалваш! Бъди благодарен, иначе „таванът“ е 15 години“. Посочено е, че по време на заседанието подсъдимият е имал писмени бележки, които е поискал да прочете, но съдията го е прекъснал с думите: „Тия неща, които си ги писал в затвора, не ме интересуват“, а преди това е прекъснал защитника му, употребявайки израза: „Не ми четете закона, много добре го знам!“

КПЕ е изисквала протокола и звукозаписа от съдебното заседание. Изслушала е проверявания съдия, който подробно е изяснил процесуалните правила, по които е проведено заседанието и категорично е отрекъл да е извършил нарушение на КЕПБМ.

КПЕ е изслушала приложения към преписката звукозапис и е установила, че докато защитникът е излагал искания, касаещи „процесуалния ред за провеждане на съдебното заседание (пълно съкратено съдебно следствие по реда на чл. 371, т. 2 от НПК, евентуално сключване на

споразумение)“, съдията го е прекъснал с думите: „Не ви е работа да четете закона в разпоредително заседание... Да ми четете трите процедури, означава само, че ми губите времето“. Констатирала е също, че на въпрос дали иска да добави нещо, подсъдимият е започнал да говори, но е бил прекъснат от съдията с думите „Това, което са го написали, не знам кой го е написал“, а след отговор на подсъдимия, че сам го е написал, му е казал: „Когато аз говоря, вие мълчите“.

КПЕ е приела, че с прекъсванията на защитника и подсъдимия, съдията е проявил недостатъчна търпеливост, толерантност и вежливост, но въпреки това тези нарушения са незначителни в контекста на цялостното му поведение. Поведението му е било по-скоро в резултат на високата му натовареност и стремежа му да бъде по експедитивен. Поради това е приключила проверката със становище, че не е допуснато съществено процесуално нарушение на принципите за вежливост и толерантност, регламентирани в т. 4 от КЕПБМ.

6. Проверка, образувана във връзка с подаден от гражданин – страна по гражданско дело, сигнал срещу съдията-докладчик от районен съд. Изложени са твърдения, че по време на съдебно заседание, съдията е проявил негативно отношение към подателя на сигнала, включително по въпроси извън предмета на делото. В подкрепа на горното са цитирани изрази от решението по делото. Поискано е КПЕ да прецени начина на провеждане на съдебното производство и дали при постановяване на съдебното решение съдията е нарушил т. 2.1., т. 2.2., т. 2.4. и т. 2.5. от КЕПБМ.

За да вземе решение, КПЕ е изисквала съдебния акт и писмено становище от проверявания съдия. Приела е, че с изразяването на становище в решението по делото във връзка с процесуалното поведение на една от страните, съдията, не е уронил достойнството ѝ, поради което не са налице данни за извършено нарушение по т. 2 и т. 4 от КЕПБМ.

7. Проверка, образувана във връзка с подаден сигнал от адвокат – процесуален представител на страна по ЧНД. Изложени са твърдения, според които с поведението си в съдебно заседание съдията-докладчик от районен съд е извършил „тежки нарушения на НПК и морално-етичния кодекс“. Описано е, че е проявил спрямо подателя на сигнала „явно тенденциозно отношение“, като му е крещял, глобил го е и е извикал в залата служители от „Съдебна охрана“. Посочено е също, че е употребил спрямо него изразите „Ще ви глобя още 10 пъти, за да ме уважавате!“, „В протокола ще се записва това, което аз кажа!“, „Вие не знаете закона!“ и „Не знаете как трябва да се държи служебния защитник!“, а докато е пледирал го е прекъсвал и не му е дал възможност да упражни правата си на защитник.

КПЕ е изслушала подателя, който е потвърдил изложеното в сигнала и е заявил, че за същите обстоятелства ИВСС извършва проверка, която да установи дали съдията е накърнил престижа на съдебната власт. КПЕ се е запознала с писменото становище на проверявания и е приела, че съдията е допуснал нарушение на принципа за вежливост и толерантност (т. 4) от КЕПБМ.

По същия сигнал ИВСС е извършил проверка за нарушение по смисъла на чл. 175к, ал. 4 от ЗСВ, наредена със заповед на главния инспектор. Проверяващият екип е приел, че проверяваният съдия не е извършил действия, с които е нарушил КЕПБМ и е накърнил престижа на съдебната власт, а е спазил законовите изисквания и е упражнил правомощията си за ръководене на съдебното заседание и осигуряване на реда в залата, което е потвърдено от всички присъстващи в съдебната зала, с изключение на подателя на сигнала. Проверката на ИВСС е приключена с решение за липса на достатъчно данни за извършено нарушение-накърняване престижа на съдебната власт.

1.2.7. КПЕ към СОС е образувала 1 проверка:

1. Проверка, образувана във връзка с изпратени по компетентност от ВСС четири сигнала от подсъдима по НОХД, с твърдения за допуснати от съдията-докладчик от районен съд процесуални нарушения и извършени спрямо подателя неморални действия – сексуален тормоз и свързана с него злоупотреба със служебно положение. Заявено е, че съдията се е познавал с бившия съпруг на подателката и е проявил сексуален интерес към нея, както и че е „манипулирал“ съдебните протоколи.

КПЕ е изслушала проверявания съдия, който е посочил, че единствените верни факти в сигнала са неговото председателство на състава, разглеждащ делото и процесуалното качество на подателката – подсъдима по делото. За останалите данни е заявил, че представляват защитна стратегия при неблагоприятен изход на делото.

С оглед на събраните материали КПЕ е приела, че не са налице убедителни доказателства, че съдията е нарушил етичните правила, произтичащи от принципите за вежливост, толерантност, почтеност и благоприличие, регламентирани в т. 4 и т. 5 от КЕПБМ. Относно въпросите, свързани с процесуалните действия на съда, е преценила, че не е компетентна да се произнесе.

1.2.8. КПЕ към ОС-Пловдив е образувала 2 преписки, по които след обединяването им е извършила една обща проверка:

1. Проверка, образувана по сигнали от двама съдии от районен съд срещу административния ръководител-председател на същия съд. Изложени са твърдения за извършени от него нарушения, изразяващи се в следното: иницирал е проверка срещу подателя на единия сигнал, след като по време на общо събрание е изразил мнение за преустановяване приложението на ЕИСС издал е заповед, с която му е изискал обяснения за забавени дела и друга заповед – с която е отменил вече разрешено от него ползване на платен годишен отпуск (нарушения на т. 1.3. от КЕПБМ); по време на неформално събиране на съдиите е казал на един от тях: „Млъкни,бе!“ (нарушение по т. 4.1., т. 4.2. и т. 4.4 от КЕПБМ).

КПЕ е изслушала проверявания съдия, който е заявил, че не се е обръщал към съдията с думите: „Млъкни, бе!“. За посочените заповеди е заявил, че ги е издал, тъй като от една страна „устната комуникация“ между него и подателя на сигнала е нарушена, а от друга – че при извършването на регулярна проверка за насрочването на делата е установил, че подателят на сигнала има 22 броя ненасрочени дела.

КПЕ не е успяла да установи дали посочената фраза е била изречена от проверявания, нито с какъв тон и при какви обстоятелства, тъй като за неформалното събиране не е съставен протокол и направените изказвания не са отразени в писмен вид. По отношение на другите оплаквания е преценила, че съгласно чл. 337 от ЗСВ, председателят на съда има правомощия да не разреши ползването на отпуск от съдия, който не е изготвил своите актове. Препоръчала е да се прецизират редът и начинът на заявяване, съответно разрешаване на ползване или отказ да се ползва отпуск, така че да не се допуска изменение на вече издадена заповед. КПЕ не е установила пряка връзка между изказванията на подателя на сигнала по време на общото събрание и последвалата проверка за срочност при насрочване на делата спрямо него, както и че по отношение не на всички магистрати, изразили становище да бъде спряна работата с ЕИСС, е образувана проверка. Проверката е приключила със становище, че липсва извършено нарушение на етичните правила, регламентирани в КЕПБМ.

1.2.9. КПЕ към ОС-Варна е образувала 5 проверки:

1. Проверка, образувана във връзка с подаден от процесуален представител на страна по АНД на районен съд сигнал, съдържащ твърдения, че в съдебно заседание съдията-докладчик е имал „безпардонно, безпринципно и абсолютно незаконосъобразно процесуално поведение“, като го е прекъсвал по време на пленарията му. Поискано е да се извърши проверка, която да установи дали са нарушени правилата, произтичащи от

принципите на непристрастност, справедливост, прозрачност, вежливост, толерантност, компетентност и квалифицираност – т. 2, т. 3 и т. 4 от КЕПБМ.

КПЕ е изисквала протокола и звукозаписа от съдебното заседание. Установила е, че съдията е помолил подателя на сигнала да се вмести във времето си и „да не цитира нормативно-правна уредба и съдебна практика“, но той не се е съобразил и е продължил изложението си по същия начин.

След като е анализирала събраните данни, КПЕ е приела, че съдията е направил основателни забележки на подателя на сигнала, а твърденията на последния са несъстоятелни. Приключила е проверката със становище, според което проверяваният съдия не е извършил нарушение на принципите от КЕПБМ.

2. Проверка, образувана по повод сигнал, подаден от подсъдим по две НЧХД на районен съд, съдържащ твърдения, че при разглеждането им съдията-докладчик е допуснал нарушения на професионалната етика, пренебрегвайки принципите за непристрастност, независимост, толерантност и справедливост от КЕПБМ (т. 1 – т. 4).

КПЕ е изисквала протоколите и звукозаписите от проведените съдебни заседания по делата и справки за движение на делата, и е изслушала съдията, който е отрекъл да е извършил нарушение на КЕПБМ. Звукозаписите не са били предоставени. След запознаване с получените материали КПЕ е формирала становище за неоснователност на подадения сигнал, по следните съображения: твърденията на подателя се отнасят до извършените от съдията процесуални действия по делото, свързани със събирането и оценката на доказателствата, чиято преценка е от компетентността само на съответния съд; протоколите от съдебните заседания не съдържат данни за нарушения на принципите на КЕПБМ, посочени от подателя и не е констатирана твърдяната от него демонстрация на предубеденост; отказите на съда да се отведе от разглеждане на делото при липса на обективни и нормативни предпоставки не сочат за нарушаване на непристрастността и независимостта му.

КПЕ е приключила проверката със становище за липса на извършено нарушение на етичните правила.

3. Проверка, образувана във връзка с препратен по компетентност от ИВСС сигнал от процесуалния представител на страна по гражданско дело. Изложени са твърдения, че съдията-докладчик е допуснал нарушения на професионалната етика при разглеждане на делото, като е пренебрегнал принципите на непристрастност, толерантност и справедливост (т. 2, т. 3 и т. 4 от КЕПБМ). Подателят се е оплакал от „недобре воден процес“ и нарушения на материалните и процесуални правила.

КПЕ е изисквала протоколите и звукозаписите от проведените съдебни заседания по делото, справка за движението на делата, което към момента на

проверката не е било приключено. Звукозаписите не са били предоставени, поради унищожаването им след изискуемия срок за съхранението им. КПЕ е изслушала и проверявания съдия, който е обяснил, че е спазил нормите на закона и не е извършил нарушение.

След анализ на материалите по преписката КПЕ е приела, че процесът е воден професионално, компетентно и прозрачно. Не е установила възникнало напрежение между докладчика и ответната страна, доколкото последната е била изслушана и е направила доказателствени искания, по които съдът се е произнесъл.

КПЕ е формирала становище, че съдията „не е излязъл извън рамката на дължимото етично поведение“ и не е нарушил посочените принципи на КЕПБМ.

4. Проверка, образувана във връзка с подаден сигнал от гражданин - страна по две НЧХД по описа на районен съд – по едното подсъдим, а по другото – частен тъжител. Изложени са твърдения, че съдиите-докладчици по двете дела са допуснали нарушения на професионалната етика при разглеждането им и по-конкретно на принципите за безпристрастност, независимост, толерантност и справедливост (т. 1 - т. 4 от КЕПБМ). Подателят се е оплакал от „недобре воден процес“ и нарушения на материалните и процесуални правила от съдиите.

КПЕ е изисквала двете дела и е изслушала съдиите. Приела е, че не е компетентна да прецени законосъобразността и правилността на процесуалните действия по делата. Не е установила данни за поведение на проверяваните съдии, с което да са нарушили принципите на КЕПБМ и не са налице твърдените от подателя на сигнала тенденциозност и предубеденост, които не могат да бъдат изведени от съдържанието на съдебните актове, с които са се произнесли по искания на страните и са приключили делата. Констатирала е, че двата процеса са водени професионално, компетентно и прозрачно и възникналото напрежение между подателя на сигнала и докладчиците е обусловено от комплекс от субективни причини – характера на спора, времетраенето на процесите и необходимостта докладчиците да въведат ред в процесуалните действия, да оптимизират процеса и да дисциплинират страните с цел срочното разглеждане на делото.

КПЕ е формирала становище, че съдиите „не са излезли извън рамката на дължимото етично поведение“ и не са проявили поведение, което може „да се възприеме като привилегироване, предразположеност, предубеденост или предразсъдък“.

5. Проверка, образувана във връзка с подаден сигнал от гражданин - страна по гражданско дело по описа на районен съд, съдържащ оплаквания, че при разглеждане на делото съдията-докладчик е допуснал нарушение на

процесуалните правила, поради „наличието на пристрастност и на личен материален интерес или на липса на професионална компетентност“.

КПЕ се е запознала с материалите по делото и е изслушала съдията. Формирала е извод за неоснователност на сигнала по съображения, че изложените твърдения не могат да се квалифицират като нарушения на етичните принципи, регламентирани в КЕПБМ (т. 1 - т. 6). Приела е, че оплакванията не се базират на конкретни факти, а представляват съждения, почиващи на предположения, обусловени от правилното, респ. неправилното според него приложение на процесуалния закон. Преценила е, че не може да оценява законосъобразността и правилността на процесуалните действия по делата, както и че не са налице данни за поведение на проверявания съдия, с което да е нарушил КЕПБМ.

1.2.10. В КПЕ към ОС-Бургас са постъпили 2 сигнала, като единият от тях е изпратен по компетентност на КПЕ към АС-Бургас, а по другия е извършена проверка:

1. Проверка, образувана във връзка с изпратен по компетентност от ВСС сигнал от гражданин, съдържащ твърдения, че конкретен адвокат е излязъл от кабинета на съдия от районен съд и е провел разговор по мобилния си телефон, свързан с публична продан на имот. Подателят на сигнала е направил заключение за наличие на познанство между съдията и адвоката, като е приел, че е налице „нерегламентиран контакт“, който води до „уреждане на дела“ и „създава корупция“.

КПЕ е изисквала справка от районния съд и лично е изслушала проверявания съдия. Констатирала е, че проверяваният съдия не е докладчик по нито едно дело, страна по което да са едновременно подателят на сигнала и посочения в сигнала адвокат. Установила е, че проверяваният съдия е докладчик по четири граждански дела, заявител по които е подателят на сигнала. Две от тях съдят е прекратил и изпратил за разглеждане по подсъдност на друг районен съд, а по останалите две си е направил отвод, по искане на подателя на сигнала. При изслушването си пред КПЕ съдията е посочил, че познава подателя на сигнала и адвоката от дълго време. Заявил е, че достъпът до кабинетите на съдиите в съдебната палата не е ограничен и в тях понякога влизат прокурори, адвокати, граждани и други лица, но не си спомня дали „преди половин година този адвокат е бил в съдебната палата“.

КПЕ е формирала становище, че в сигнала не са посочени конкретни факти и обстоятелства за нарушаване на правилата за професионална етика от съдията, а твърденията са интерпретация на ситуацията, сочена от подателя. Приела е, че наличието на познанство между съдия и адвокат не следва да се приравнява и разглежда като „нерегламентиран контакт, който е източник на

корупционни практики“. Приключила е проверката със становище, според което проверяваният съдия не е извършил нарушение на принципите за етично поведение по т. 1, т. 2 и т. 5 от КЕПБМ.

1.2.11. КПЕ към ОС- Габрово е образувала 1 проверка:

1. Проверка, образувана във връзка с подаден сигнал от гражданин - страна по гражданско дело на районен съд, съдържащ оплаквания за действия на съдията-докладчик по делото, с които е нарушил етичните правила и норми, регламентирани в КЕПБМ.

КПЕ се е запознала с материалите по делото, справка от деловодната програма относно движението на гражданското дело и представеното становище на съдията-докладчик. Формирала е извод за неоснователност на сигнала по съображения, че изложените твърдения не могат да се квалифицират като нарушения на етичните принципи, регламентирани в КЕПБМ. Приела е, че оплакванията по-скоро са за нарушения във връзка с правораздавателната дейност, които касаят преценка за законосъобразността и правилността на процесуалните действия по делата, по които тя не може да се произнесе. Не е установила данни за поведение на проверявания съдия, с което да е нарушил принципите на КЕПБМ.

1.2.12. КПЕ към ОС-Хасково е образувала 2 проверки:

1. Проверка, образувана във връзка с препратен по компетентност от ВСС сигнал от гражданин – страна по НОХД по описа на районен съд, съдържащ оплаквания че в съдебните заседания съдията-докладчик се е държал грубо и подигравателно с него, проявил е несправедливо и унижително отношение, демонстрирал е явно пристрастие към повереника на частния обвинител и към прокурора, с което е нарушил етичните правила, регламентирани в КЕПБМ.

КПЕ е изисквала протоколите и звукозаписите от съдебните заседания. Изслушала е проверявания съдия, който категорично е отрекъл да е извършил действията, посочени в сигнала, както и да е извършил нарушение на КЕПБМ.

След преценка на събраните материали КПЕ е приела, че не са налице данни, че съдията е нарушил етичните правила, произтичащи от принципите за безпристрастност, независимост, справедливост и прозрачност, регламентирани в т. 1, т. 2 и т. 3 от КЕПБМ. Относно въпросите, свързани с процесуалните действия на съда, е преценила, че не е компетентна да се произнесе.

2. Проверка, образувана по подаден от председателя на Адвокатски съвет (АС) сигнал с твърдения, че съдия от районен съд е изпратил до АС писмо, съдържащо заплахи за налагане на глоби и дисциплинарни наказания. Подателят се е оплакал, че такова отношение към членовете на АС не е изолиран случай.

КПЕ е изискала и извършила проверка по три граждански дела по описа на районния съд, по които същият съдия е докладчик. При проведеното изслушване той е обяснил, че проблемът в отношенията между него и АС е свързан с това, че е определял възнаграждение под предвидения в наредбата минимален размер на особен представител по граждански дела, които не са с фактическа и правна сложност. С отказа на АС да посочи адвокат, който да бъде назначен за особен представител се е стигнало до забавяне при разглеждането на делата. Съдията е отрекъл да е имал поведение, което да е в разрез с нормите на КЕПБМ.

След преценка на събраните материали КПЕ е приела, че изпратеното писмо до АС и до Висшия адвокатски съвет, съдържащо предупреждение, че при неизпълнение на съдебното разпореждане ще бъде наложена глоба, не представлява заплаха и не е направено извън правомощията на съда, още по-малко е в разрез с нормите на КЕПБМ. Поради това е приела, че не са налице данни, че с поведението си проверяваният съдия е нарушил етичните правила по т. 4.1. от КЕПБМ.

1.2.13. КПЕ към ОС-Враца е образувала 4 проверки:

1. Проверка, образувана във връзка с подаден сигнал от гражданин - страна по гражданско дело на районен съд, в който са изложени твърдения, че съдията-докладчик, който е и председател на съда, е допуснал нарушения, свързани с движението на делото и е налице несъответствие на датата на постановен от него съдебен акт, с датата, на която е публикуван в системата. Заявено е, че не е спазил принципите за професионална етика – прозрачност, честност, почтеност, благоприличие и компетентност, както и правилата за етично поведение на административни ръководители и в частност на принципа, че магистрат на ръководна длъжност следва да следи за своевременното изготвяне на актовете на колегите си (т. 3 – т. 6 и т. 8 от КЕПБМ).

КПЕ се е запознала с материалите по делото и е изискала писмени обяснения от съдията, който е пояснил, че е „работил в текстови файл“ на една дата, а документът е вписан в програмата на друга дата. КПЕ е формирала становище, че действително има несъответствие на датите и съдията не е спазил срок по ГПК за произнасяне в закрито съдебно заседание,

но констатираното е изолиран случай, поради което не следва да се приеме, че е налице допуснато поведение, противоречащо на правилата за професионална етика, регламентирани в КЕПБМ.

2. Проверка, образувана във връзка с подаден от гражданин - свидетел по гражданско дело по описа на районен съд сигнал, съдържащ твърдения, че при разглеждането и решаването му съдията-докладчик е допуснал нарушения на принципите на професионална етика - прозрачност, честност, почтеност, благоприличие, компетентност и квалифицираност (т. 3, т. 4 и т. 6), регламентирани в КЕПБМ. Заявено е, че съдията е семеен приятел със страните по бракоразводно делото, а в решението са посочени неверни факти и са направени изводи, противоречащи на установеното в съдебното заседание. КПЕ е изисквала делото и звукозаписа на съдебното заседание, в което е бил разпитан подателят на сигнала. Констатирала е, че протоколът от съдебното заседание възпроизвежда коректно и добросъвестно дадените от свидетелите показания.

След запознаване с получените материали КПЕ е формирала становище, че в постановеното по делото решение са направени доказателствени и правни изводи, които като част от правораздавателната дейност на съда не подлежат на преценка за съответствие с правилата на КЕПБМ. С оглед на изложеното КПЕ е приключила проверката със становище, че съдията не е допуснал поведение, противоречащо на правилата за професионална етика, регламентирани в КЕПБМ.

3. Проверка, образувана във връзка с подаден от гражданин – ищец по гражданско дело по описа на районен съд сигнал. Изложени са твърдения, че избраният на случаен принцип докладчик го е насрочил за разглеждане в открито съдебно заседание, но на определена дата е отсъствал поради отпуск по болест, а делото е иззето и разгледано от друг съдия, който не е определен чрез системата за случайно разпределение или с нарочна заповед, и за когото с исковата молба подателят на сигнала е направил искане за отвод. Заявено е, че съдията, разгледал делото, с поведението си е допуснал нарушение на правилата за етично поведение на магистрат на ръководна длъжност, както и на принципите на независимост, безпристрастност, справедливост и прозрачност (т. 1, т. 2 и т. 3 и т. 8) от КЕПБМ.

КПЕ е изисквала гражданското дело и е изслушала подателя на сигнала, който е потвърдил съобщените данни. При личното си изслушване проверяваният съдия е обяснил, че делото се отнася до трудов спор, като разпределението му е извършено в съответствие с правилата, приети на общо събрание на съдиите, а според установената практика в съда, когато докладчик отсъства внезапно поради болест, делото се разглежда от друг съдия, без да се разпределя на принципа на случайния подбор.

КПЕ е констатирала, че не е допуснато поведение, противоречащо на правилата за професионална етика, регламентирани в КЕПБМ, като е дала препоръка за приемане на нужните мерки за привеждане на утвърдените в съда правила за разпределение на делата в съответствие с принципа за случайно разпределение и с Единната методика за приложението на този принцип.

4. Проверка, образувана във връзка с подаден сигнал от гражданин, частен търговец по НЧХД. Изложени са твърдения, че делото е разгледано от съдията-докладчик, въпреки направените многократни и „обосновани“ молби за отвод, без да има произнасяне по същите.

КПЕ е изисквала делото и е констатирала, че твърденията в сигнала се опровергават от съдържанието на протокола, в който е отразено произнасянето на съдията по направеното искане за отвод и мотивите му да не го уважи. Поради това е формирала становище, че не е допуснато нарушение на правилата, регламентирани в т. 2 от КЕПБМ.

1.2.14. КПЕ към ОС-Плевен е образувала 4 проверки:

1. Проверка, образувана във връзка с подаден от адвокат сигнал, съдържащ твърдения за действия на административен ръководител – председател на районен съд, който в качеството му на съдия – докладчик по гражданско дело, е проявил неетично поведение, изразяващо се в лишаването от възможността адвоката да задава въпроси към свидетели, преформулиране на отговорите на свидетелите, указания към тях какъв отговор да дадат, както и указания към съдебния секретар кои отговори да не бъдат записвани в протокола.

КПЕ е изслушала проверявания съдия, който категорично е отрекъл да е извършил действията, посочени в сигнала и да е нарушил КЕПБМ. Изслушани са и другите лица, участвали в съдебното заседание – съдебен секретар, адвокат и трима свидетели. Всички категорично и непротиворечиво твърдят, че съдията не е пречил или забранявал на представляващите страните да задават въпроси, не е подсказвал отговори на свидетели и не е правил опит да манипулира свидетелите или дадените от тях отговори.

След преценка на събраните материали КПЕ е приела, че не са налице данни за неспазване на правилата на професионална етика и морал от страна на съдията (т. 2. 5) от КЕПБМ. Не е установила тенденциозно и отрицателно отношение от негова страна към ищеца и процесуалния му представител и обратното – привилегироване на ответника и неговия пълномощник, както и че липсват всякакви доказателства да е манипулирал свидетелите или показанията им, за да обслужат тезата на някоя от страните.

2. Проверка, образувана във връзка с подаден сигнал от прокурор в районна прокуратура срещу съдия от районен съд, съдържащ оплакване за тенденциозно и целенасочено поведение на съдията за прекратяване, връщане и оправдаване на подсъдими по внесени от прокурора актове.

КПЕ е констатирала, че между прокурора и съдията съществуват конфликтни отношения, породени от конкретно поведение на всеки един от тях. Счела е, че посочените в сигнала действия, извършени от съдията, не могат да се квалифицират като нарушения на КЕПБМ и е отправила препоръка към двамата да положат усилия за достигане на по-висок професионален стандарт при изпълнение на служебните им задължения, а към административните им ръководители – да организират съвместна среща, с цел преодоляване на конфликтните отношения и подобряване на служебната комуникация.

3. Проверка, образувана във връзка с подаден от съдебен секретар в районен съд срещу съдия от същия съд сигнал, изпратен по компетентност от председателя на съда на КПЕ към ОС-Плевен. Направено е оплакване за неетично поведение на съдията към съдебен служител, изразяващо се в „невъзпитано и грубо отношение, отправяне на заплахи и персистиращ тормоз в работно и извънработно време“.

КПЕ е поканила за изслушала проверявания съдия, който не се е явил, но е депозирал писмени обяснения, в които е отрекъл изложеното в сигнала. КПЕ е изслушала настоящия и предходния административен ръководител на съда, както и един съдебен служител. Същите са заявили, че проверяваният съдия се държи „невъзпитано и грубо“ и заплашително със съдебния служител, подател на сигнала. Съобразявайки данните по преписката КПЕ е формирала становище, че поведението на проверявания съдия нарушава принципите на професионална етика и по-конкретно етичните правила, произтичащи от принципите за вежливост и толерантност и почтеност и благоприличие – **т. 4 и т. 5** от КЕПБМ.

Становището на КПЕ е изпратено на ИВСС и на административния ръководител на районния съд, който със своя заповед е обърнал внимание на съдията да спазва принципите на професионална етика съгласно КЕПБМ и по-конкретно принципите за вежливост и толерантност, почтеност и благоприличие.

В ИВСС е образувана преписка по реда на глава 9, раздел 1б от ЗСВ, която е прекратена поради наличие на произнасяне за същото нарушение от административния ръководител на съда.

4. Проверка, образувана във връзка с изпратени от председателя на районен съд преписи на документи – две докладни записки от съдебен служител и обяснения от съдия, във връзка с извършени от последния

действия. В изготвените от съдебен служител докладни записки са изложени твърдения, че при опит да напусне сградата на съда е бил пресрещнат от съдията, който го е нападнал словесно и го е обиждал. Поради това се е наложило служителите от ОЗ „Охрана“ да се намесят и да го придружат извън сградата.

КПЕ е поканила за изслушване проверявания съдия, който не се е явил, но е депозирал писмени обяснения, в които е заявил, че повод да отпрати забележка към служителя са пропуски в работата му. След преценка на събраните материали (докладни записки, видеозаписи от охранителни камери и писмени обяснения) КПЕ е приела, че поведението на проверявания съдия нарушава принципите на професионална етика и по конкретно принципите за вежливост и толерантност и почтеност и благоприличие – т. 4 и т. 5 от КЕПБМ.

Становището на КПЕ е изпратено по компетентност на ИВСС, където е образувана проверка по реда на глава 9, раздел Іб от ЗСВ. Същата е приключена с решение за изпращане на предложение до СК на ВСС за образуване на дисциплинарно производство срещу проверявания съдия за извършено нарушение по чл. 307, ал. 3, т. 3 във вр. чл.175к, ал. 4 от ЗСВ и налагане на наказание съответно на тежестта на нарушението. Със свое решение СК на ВСС е отказала да образува дисциплинарно производство срещу съдията по направеното от ИВСС предложение.

1.2.15. КПЕ към ОС-Добрич е образувала 1 проверка:

1. Проверка, образувана във връзка с изпратен по компетентност от ВСС сигнал на гражданин, касаещ действията на съдия от районен съд по гражданско дело. След образуване на преписката в КПЕ към нея са присъединени материали от идентична проверка, извършена от административния ръководител на съда. В сигнала са направени оплакванията за допуснати при разглеждане на делото нарушения на принципа на безпристрастност – т. 2.1. от КЕПБМ – неравнопоставено третиране на страните по делото.

КПЕ е поканила за изслушване проверявания съдия, който не се е явил, но е представил писмено становище, в което е оспорил съдържащите се в сигнала твърдения. След преценка на събраните материали (протоколи от проведени съдебни заседания, звукозапис от първото съдебно заседание и писменото становище на проверявания съдия), КПЕ не е констатирала твърдяното в сигнала неравнопоставено третиране на страните. Формирала е становище, че „бездействие от страна на съда спрямо несвоевременни процесуални действия, при определени предпоставки може да бъде определено като нарушаване на съдопроизводствените правила, засягащо

законосъобразността на решението по същество, поради което същото подлежи на проверка по реда на общия инстанционен контрол“. Приела е, че не са налице каквито и да е било основания, от които да се приеме, че при еднакво процесуално поведение на страните по делото съдията – докладчик е допуснал толериране на процесуалния представител на ответника за сметка на този, представляващ ищеца. Приключила е проверката с решение, според което с поведението и действията си при разглеждане на делото и с постановените актове съдията не е нарушил принципите и правилата, регламентирани в КЕПБМ.

1.2.16. КПЕ към ОС-Шумен е образувала 1 проверка:

1. Проверка, образувана във връзка с подаден сигнал от гражданин, страна по гражданско дело. Сигналът е депозиран до КПЕ към ВАС, като част от него е препратен по компетентност на КПЕ към ОС-Шумен. Сигналът е насочен срещу съдии от районен и окръжен съд, като КПЕ към ОС-Шумен е разгледала сигнала срещу един съдия от районен съд, в качеството му на докладчик по гражданско дело. Оплакванията са за допуснати процесуални нарушения при разглеждането и решаването на делото, за проявено непочтително и обидно поведение по отношение на съдебния секретар и подателя на сигнала по време на съдебно заседание по делото, както и „опорочаване паметта на починало дете“, които според подателя съставляват нарушения на т. 1.2., т. 2.1., т. 3.1., т. 3.2., т. 6.3, т. 8.1 и т. 8.2. от КЕПБМ

КПЕ е изслушала проверявания съдия, който категорично е отрекъл да е извършил действията, посочени в сигнала. Констатирала е, че оплакванията в сигнала в по-голямата си част по същество представляват такива за процесуални нарушения при разглеждането на делото (тези посочени като нарушения по т. 1.2, т. 3.1., част от т. 3.2 и т. 6.3. от КЕПБМ), като е приела, че не е компетентна да преценява правилността на постановените актове. КПЕ е счела, че изложените обстоятелства и събраните данни не сочат наличието на посочените хипотези за допускане на чуждо влияние, нежелание да се разкрие обективната истина във връзка със справедливостта на решението, липса на информираност за новостите във вътрешното и международното право. Не е установила нарушения на етичните правила по т. 8.1., т. 8.2., т. 8.5. и т. 8.6. от КЕПБМ, тъй като е констатирала, че не са посочени конкретни данни и съдията не заема ръководна длъжност.

С решение КПЕ е приела, че поведението на съдията не нарушава правилата за професионална етика, регламентирани в КЕПБМ.

1.2.17. В КПЕ към ОС-Благоевград са образувани 7 преписки, като 6 от тях са прекратени и изпратени по компетентност на КПЕ към АС-София, а по 1 е извършена проверка.

1. Проверка, образувана във връзка със сигнал от съдия от районен съд, съдържащ искане за проверка на и.ф. председател на същия съд, който според подателя „интригантства“ и създава впечатление за привилегировано положение на едни съдии спрямо други. Изложени са твърдения, според които председателят на съда е поискал от СК на ВСС да бъде прекратено командироването на двама съдии в други съдилища, тъй като останалите магистрати от съда са много натоварени, а същевременно е дал съгласие за командироването друг съдия.

След проведено обсъждане, КПЕ е формирала становище, че в случая описаното в сигнала поведение на и.ф. председател на районен съд обективно не съставлява нарушение на етичните правила и норми, регламентирани в т. 8.1. от КЕПБМ.

2. ПРОКУРАТУРИ

2.1. В 3 от прокуратурите в Република България – Апелативна прокуратура-Велико Търново (поради невъзможност за сформиране на състав), Военно-апелативна прокуратура (поради действията на разпоредбата на чл. 7 от Правилата за организацията и дейността на КПЕ в системата на ПРБ) и Окръжна прокуратура-Кърджали, която не е посочила причини), няма сформирани КПЕ.

2.2. През 2021 г. в 23 КПЕ към прокуратури няма образувани проверки за наличие на поведение, противоречащо на правилата за професионална етика, регламентирани с КЕПБМ, както следва: КПЕ към ВКП; КПЕ към Апелативна прокуратура – Пловдив; КПЕ към СГП; КПЕ към Окръжна прокуратура – Велико Търново; КПЕ към Окръжна прокуратура – Силистра; КПЕ към Окръжна прокуратура – Перник; КПЕ към Окръжна прокуратура – Смолян; КПЕ към Окръжна прокуратура – Ямбол; КПЕ към Окръжна прокуратура – Ловеч; КПЕ към Окръжна прокуратура – Монтана; КПЕ към Окръжна прокуратура – Благоевград; КПЕ към Окръжна прокуратура – Плевен; КПЕ към Окръжна прокуратура – Сливен; КПЕ към Окръжна прокуратура – Шумен; КПЕ към Окръжна прокуратура – Добрич; КПЕ към Окръжна прокуратура – Габрово; КПЕ към Окръжна прокуратура – Кюстендил; КПЕ към Окръжна прокуратура – Пазарджик; КПЕ към Окръжна прокуратура – Пловдив; КПЕ към Окръжна прокуратура – Видин; КПЕ към

Окръжна прокуратура – Разград, Окръжна прокуратура – Бургас; Окръжна прокуратура – Търговище.

2.3. На основание чл. 11 от Правилата за организацията и дейността на комисиите по професионална етика в системата на Прокуратурата в Република България, през 2021 г. в **9** КПЕ към прокуратурите са извършени общо **24** проверки срещу **19** прокурори (**11** от окръжни прокуратури и **8** от районни прокуратури) и **7** следователи, както следва: в КПЕ към Апелативни прокуратури – **15** ; в КПЕ към окръжни прокуратури – **9**.

2.3.1. КПЕ към Апелативна прокуратура-София е образувала **9** преписки. Изпратила е **1** от тях на Специализираната прокуратура, с оглед данни за извършено престъпление, а по останалите **8** е извършила проверки:

1. Проверка, образувана във връзка с изпратени материали от административния ръководител на окръжна прокуратура, съдържащи информация, че полицейски патрул е извършил проверка в конкретно заведение, в което е установил да присъстват трима следователи от следствения отдел, въпреки наличието на забрана за посещение на барове, ресторанти и други питейни заведения, поради обявената в страната противоепидемична обстановка. КПЕ е извършила проверка, като е изслушала тримата следователи. Констатирала е, че те действително са били в заведението на въпросната дата, но за да закупят храна за вкъщи. Полицейският патрул, който е извършил проверката и е установил присъствието им в заведението, е докладвал за това в РЗИ, откъдето е получен отговор, че няма нарушение на противоепидемичните мерки. КПЕ е приключила проверката с решение за липса на извършено нарушение на КЕПБМ.

2. Проверка, образувана във връзка с получена по компетентност преписка на КПЕ към ПК на ВСС, образувана по сигнал от процесуален представител на ищец по административно дело. Изложени са твърдения, че в съдебното заседание по делото прокурор от окръжна прокуратура е възразил срещу молба на подателя на сигнала за отлагане на делото, като е изразил становище, че поведението на адвоката е „безотговорно, недобросъвестно, шиканозно и процесуално бездействие“ и е поискал съдът да го санкционира. Заявено е, че с поведението си прокурорът е нарушил принципите за вежливост, благоприличие, компетентност и квалифицираност от КЕПБМ (т. **4**, т. **5** и т. **6**).

КПЕ е изисквала материали от делото и е изслушала прокурора. Установила е, че няколко часа преди заседанието процесуалният представител на ищеца е подал молба за отлагането му поради служебен

ангажимент. Когато съдът я е докладвал в съдебното заседание, прокурорът е изразил становище, че не са представени доказателства за служебната ангажираност на процесуалния представител и искането му сочи на недобросъвестно, шиканиращо и безотговорно процесуално поведение и бездействие, поради което е предложил съдът да прецени дали да наложи санкция, ако това процесуално поведение продължи. Съдът се е произнесъл по доказателствените искания и е указал на подателя на сигнала да предостави в следващото заседание доказателства за наличие на основателна причина за отлагане на делото.

КПЕ е приключила проверката с решение за липса на поведение, с което проверяваният прокурор да е извършил нарушение на принципите на КЕПБМ.

3. Проверка, образувана във връзка със сигнал от адвокат-защитник на подсъдим по НОХД с твърдения, че участващият в съдебните заседания прокурор от окръжна прокуратура е извършил нарушение на професионалната етика, като е осъществил извънпроцесуален контакт със свидетели по делото.

КПЕ е изисквала материали от делото и е изслушала прокурора, който е заявил, че съдът го е отвел, след като е уважил искане на защитниците и на подсъдимия. Посочил е, че преди това действително е разговарял по телефона с пострадалия от престъплението, който го е уведомил, че се съмнява в безпристрастността на вещите лица, назначени за изготвяне на допълнителна експертиза, тъй като същите са „подмятали неприятни неща за вещото лице“, изготвило първоначалната експертиза. Поради това в съдебно заседание е направил искане за повторен разпит на свидетели, с което е уведомил съда, че е разговарял с пострадалия. Заявил е, че след като е бил отведен не се е интересувал повече от това наказателно производство.

КПЕ е приела, че прокурорът не е нарушил принципа за безпристрастност – т. 2 от КЕПБМ, тъй като не е установила да е правил изявления или коментари по висящото производство, да е извършил действия, с които да се е ангажирал с крайния резултат по делото или да е проявил предубеденост и пристрастност.

4. Проверка, образувана във връзка с препратен от прокурор от ВКП, отдел „Административен“ сигнал от адвокат – процесуален представител на страна по административно дело, съдържащ оплаквания, че прокурор от окръжна прокуратура е извършил нарушение на принципите за вежливост и благоприличие, т. 4 и т. 5 от КЕПБМ, тъй като в съдебно заседание е пледирал без да се изправи. КПЕ е изслушала прокурора, който е заявил, че поради обявената в страната противоепидемична обстановка за него, като представител на прокуратурата е имало обособено и изолирано по съответния

начин място на бюрото на състава. Поради невъзможност да говори зад поставения микрофон изправен, е изразил становище по основателността на иска (определил го е като неоснователен). Тогава подателят на сигнала е възразил, че прокурорът говори седнал, но съдът му е направил забележка да не се „обажда“ и да не го прекъсва.

Заявил е, че предвид обстоятелствата прокурорите са изразявали становищата си седнали и съдът не е възприемал това като неуважение.

КПЕ е отчела факта, че правилата в съдебната зала се определят от съда и само той може да прави забележка на участниците в производството и на присъстващите. Приключила е проверката с решение за липса на поведение, с което проверяваният прокурор да е извършил нарушение на принципите на КЕПБМ.

5. Проверка, образувана във връзка с препратен от прокурор от ВКП, отдел „Административен“ сигнал от гражданин, съдържащ оплаквания, че прокурор от окръжна прокуратура е извършил нарушение на принципите за вежливост и благоприличие от КЕПБМ (т. 4 и т. 5), тъй като постоянно е слагал лепенки или е боядисвал камера за видеонаблюдение, мониторирана в сградата, в която живее, разхождал е котките си в коридора на блока и др.

КПЕ е изслушала прокурора, който е обяснил, че семейството на подателя на сигнала е извършвало продължителен ремонт и е превърнал общия коридор между апартаментите в строителна площадка. След като им е отправил забележка, отношенията им са се обтегли и се е наложило неколккратно да сигнализира полицията. Подателят на сигнала е монтирал камера с обхват и към неговото жилище, с което не е бил съгласен, защото не е знаел с каква цел могат да се използват направените записи и това го е притеснявало. Уведомил е управителя на етажната собственост, който обаче не е предприел съответните действия, поради което веднъж е поставил изолиран върху обектива, а друг път, го е намазал с лак за нокти.

КПЕ е установила, че на основание чл. 57, ал. 1 от ЗУЕС от членовете на етажната собственост е съставен констативен протокол за извършено нарушение – поставяне в общите части на техническо съоръжение – камера за видеонаблюдение, за което няма прието решение на общото събрание на етажната собственост, и предстои връчването му на собствениците.

Проверката е приключила с решение за липса на поведение от страна на проверявания прокурор, с които да е извършил нарушение на принципите на КЕПБМ.

6. Проверка, образувана във връзка с подаден от защитник на обвиняем по ДП сигнал, съдържащ твърдения, че прокурор от окръжна прокуратура е извършил действия, с които е нарушил принципа за вежливост и толерантност от КЕПБМ. Описано е, че при проведен разговор между

двамата във връзка с изготвяне на проект на споразумение, прокурорът се е държал грубо, повишил е тон и след като е заявил, че той „няма да се занимава с това“, му е наредил да го изготви. В проведеното след около два месеца съдебно заседание се е явил без проект на споразумение (впоследствие изготвено от съда), а след заседанието се е обърнал към подателя на сигнала с думите: „я ходи си пий хапчетата“, на което последният му отговорил, че прокурорската заплата е значима за страната и трябва да се заслужи, а той не го прави.

КПЕ е изслушала прокурора, който е посочил, че е внесъл обвинителен акт срещу подсъдимия, а преди разпоредителното заседание подателят на сигнала му е предложил да сключат споразумение. Отговорил му е, че си е свършил работата с внасянето на обвинителен акт и ако желае може да изготви проект на споразумение, което да представи в съда. Отрекъл е да е повишавал тон или да е нареждал каквото и да е на защитника. В съдебното заседание, след като е разбрал, че прокурорът не е изготвил проект на споразумение, подателят на сигнала е заявил, че „най-лошото попълнение и най-големият проблем на правораздаването е постъпването на следователи в прокуратурата“ и че проверяваният прокурор е типичен пример за това. След съдебното заседание не са имали пререкания, не го е обиждал и не е употребявал сочените в сигнала думи.

Въз основа на събраните данни КПЕ е констатирала, че не са налице факти и обстоятелства, които да мотивират извод за извършено нарушение, за което твърди единствено подателя на сигнала. Приключила е проверката с решение за липса на поведение, с което проверяваният прокурор да е извършил нарушение на т. 4 от КЕПБМ.

7. Проверка, образувана във връзка с препратен по компетентност от КПЕ към окръжна прокуратура сигнал от гражданка, близка на подсъдим по НОХД и свидетел по същото дело. Изложени са твърдения, според които в съдебно заседание по делото прокурор от окръжна прокуратура се е отнесъл неетично с подателя, като е мотивирал искане същият да бъде отстранен от съдебната зала, поради обстоятелството, че делото се разглежда при закрити врата.

КПЕ е изисквала относими към предмета на проверката материали по делото и е изслушала прокурора. Последният е обяснил, че в конкретното съдебно заседание действително е изразил становище, че след разпита му като свидетел, подателят на сигнала следва да напусне залата, какво е било и разпореждането на съда, но той е започнал да се държи неуважително и е „вдигнал скандал“, в резултат на което е бил отстранен със съдействието на съдебната охрана.

След анализ на събраните данни КПЕ е констатирала, че не са налице доказателства за извършено нарушение на т. 4 от КЕПБМ от страна на прокурора и е приключила проверката с решение в този смисъл.

8. Проверка, образувана във връзка с подаден от Жилищната комисия към ПРБ сигнал, съдържащ твърдения за евентуални нарушения на правни и етични норми от прокурор от окръжна прокуратура, довели до ангажирането на органи извън съдебната власт, по повод изземването на обитаваното от него и семейството му ведомствено жилище след изтичане на наемния договор.

КПЕ е изслушала прокурора, който е заявил, че е в процес на освобождаване на наетото жилище и забавянето е вследствие на затруднения, свързани с аварии и ремонт в новото му жилище. Описал е редица затруднения, през които е минал в търсенето на ново жилище и че е бил в обективна невъзможност да напусне ведомственото.

Със свое решение КПЕ е приела, че с поведението си прокурорът не е нарушил някой от принципите на КЕПБМ.

2.3.2. КПЕ към Апелативна прокуратура-Варна е образувала **3** проверки:

1. Проверка, образувана във връзка с препратен от ВКП, отдел „Административен“ сигнал на гражданин в качеството на пострададал по досъдебно производство, наблюдавано от прокурор от районна прокуратура. Изложени са твърдения, че прокурор от окръжна прокуратура е използвал обидни квалификации по адрес на подателя на сигнала, като в писмо до него е използвал израза: „аз не мога да гадая за разлика от Вас“ и е демонстрирал „власт, безнаказаност и липса на етикет“. КПЕ е изисквала относимите материали и е установила, че подателят на сигнала е изпратил жалба до окръжна прокуратура, с която е поискал да се извърши проверка на сročността и ритмичността на досъдебното производство. След разпределянето ѝ, проверяваният прокурор от окръжна прокуратура е извършил проверка и е изпратил до подателя на сигнала писмо, с което го е уведомил за резултатите, като е употребил и израза: „Относно как ще приключи разследването по д.п. ..., аз не мога да гадая, за разлика от Вас“. След последвала писмена реакция от подателя на сигнала, прокурорът е поднесъл извинение с писмо. Два месеца по-късно подателят е писал да се извърши нова проверка по ДП, като е бил уведомен за резултата от нея от същия прокурор от окръжна прокуратура. Междувременно е депозирал сигнал в апелативна прокуратура, която е указала да се извърши поредна проверка по ДП. С оглед на създалото се напрежение и оплакванията срещу него, проверяваният прокурор се е отвел от разглеждането на преписката.

КПЕ се е запознала с представеното от него писмено становище и го е изслушала. Прокурорът е заявил, че подателят на сигнала многократно е изисквал проверка за движението на ДП и е отправял упреци за бавност, които не са се потвърдили. Потвърдил е, че е използвал цитирания по-горе израз, като не е целял да обиди подателя, но „под въздействието на психично напрежение в работата“ се е поддал на емоции, за което се е извинил.

След анализ на всички данни КПЕ не е констатирала проверяваният прокурор да е извършил действия или да е употребил думи и изрази, които да представляват нарушение на етичните правила. Приела е, че използваният от него израз е по-скоро разговорен и неприсъщ за служебна кореспонденция, но в никакъв случай не изразява неетично отношение към адресата. Приключила е проверката с решение за липса на извършено нарушение на принципа за вежливост и толерантност – т. 4 от КЕПБМ.

2. Проверка, образувана във връзка с подаден от следовател в следствен отдел към окръжна прокуратура сигнал, съдържащ твърдения за извършено нарушение по конкретно ДП от друг следовател в същия отдел. Заявено е, че преди 5-6 години последният е нарушил нормата на чл. 213 от ЗСВ, като е дал юридическа консултация на негова близка относно трудовоправен спор, а впоследствие му е било разпределено ДП, свързано със същите обстоятелства.

КПЕ е изисквала писмено становище от проверявания, от което е установила, че същият е провел разговор с посоченото в сигнала лице, което е поискало съдействие за намиране на процесуален представител и същевременно го е запознало с казуса. Проверяваният следовател не му е давал юридически консултации. След като конкретното ДП му е разпределено, е направил искане да бъде отведен и същото е уважено от прокурор от окръжна прокуратура.

КПЕ е приключила проверката с единодушно решение, че следователят не извършил нарушение на КЕПБМ (т. 2.6.) и ЗСВ.

3. Проверка, образувана във връзка с подаден от прокурор в районна прокуратура сигнал, съдържащ твърдения, че завеждащият следствен отдел към окръжна прокуратура е извършил нарушение на принципа за вежливост и толерантност по т. 4.1. и т. 4.4. от КЕПБМ. Заявено е, че по време на разследването по ДП е проявил отношение, пречатващо своевременното, законосъобразното и срочното му приключване. Обективирал е твърденията си, като е приложил адресирани до него доклади по ДП, изготвени от следователя.

КПЕ е поканила двамата магистрати да представят писмени становища. Проверяваният следовател е заявил, че е спазвал процесуалните срокове и е изпълнявал стриктно указанията на наблюдаващия прокурор (подател на

сигнала), с когото е кореспондирал само писмено и е „избягвал личния и непосредствен контакт“, но не е нарушил взаимното уважение и толерантност.

С оглед на събраните при проверката материали, КПЕ е установила, че липсват данни за извършени нарушения на професионалната етика от следователя. Констатирала е, че макар между двамата магистрати да не е налице личен конфликт, от съдържанието на приложените по преписката доклади и от обясненията на следователя, може да се направи извод, че същият „има резерви към работата“ на прокурора, а начинът му на общуване с него се явява неприемлив. Поради това е отправила препоръка към проверявания да не допуска в бъдеще действия, които биха могли да се квалифицират като нарушение на етичните правила.

2.3.3. КПЕ към Апелативна прокуратура-Бургас е образувала 4 проверки:

1. Проверка, образувана по повод постъпил по компетентност от КПЕ към ПК на ВСС и от ВКП, отдел 06 „Административен“ сигнал от прокурор от окръжна прокуратура срещу административния ръководител – окръжен прокурор. Изложени са твърдения, според които на 12.05.2021 г. в телефонен разговор административният ръководител му е разпоредил „да си тръгне веднага“, защото всички служители и прокурори се страхуват, че е болен и ще ги зарази. По подадения сигнал, прокурор от отдел „Административен“ на ВКП е извършил справка, в която е изразил становище, че по преписката липсват данни за дисциплинарно нарушение.

КПЕ е извършила проверки на преписки по описа на ОП и се е запознала с две дисциплинарни преписки, образувани във ВКП по предложение на административния ръководител срещу подателя на сигнала. Провела е срещи с проверявания прокурор и с подателя на сигнала, които са се ангажирали да предоставят допълнителни писмени обяснения по случая.

След анализ на събраните данни КПЕ е приела, че в сигнала неоснователно се твърди за нарушение на принципа на вежливост и толерантност, установен в КЕПБМ, а описаният разговор между прокурора и административния ръководител не е бил в разрез с етичните правила, а е бил мотивиран от заповед на главния прокурор, по повод създадената в страната епидемична обстановка, както и с цел превенция. Формирала е становище, че сигнала не представлява такъв за нарушение на принципите, регламентирани в КЕПБМ (т. 4) и не е образувала дисциплинарно производство.

2. Проверка, образувана по повод подаден от гражданин сигнал, съдържащ твърдения, че използваните в постановление на прокурор от окръжна прокуратура изразни средства и речник не съответстват на КЕПБМ,

„накърняват честта и достойнството на професията“ и уронват „авторитета и достойнството“ му като „публична личност“ (журналист).

КПЕ се е запознала с материалите по прокурорската преписка, изслушала е проверявания прокурор, който е заявил, че постановлението не е публичен акт, а си има адресати и „не се обявява в публичен регистър с неограничен достъп“.

КПЕ е установила, че при изготвяне на постановлението, прокурорът се е позовал на констатации от проверка на друг държавен орган и не е използвал обидни квалификации и изрази, водещи до уронване на престижа и достойнството на гражданите. От отдел „Административен“ на ВКП е изготвена допълнителна справка, в която е изразено становище, че при проверката не са установени допуснати нарушения и не са налице основания за ангажиране на дисциплинарна отговорност.

КПЕ е формирала становище, че при постановяване на своя акт, прокурорът не е допуснал нарушение на **т. 4** и **т. 5** от КЕПБМ.

3. Проверка, образувана по повод препратен по компетентност от КПЕ към окръжна прокуратура сигнал от следовател при ОСЛО при ОП срещу друг следовател от същия следствен отдел, с твърдения за допуснато нарушение на т. 4 от КЕПБМ. В сигнала са изложени факти, че по време на спор между двамата, проверяваният следовател „се е държал агресивно“, „викал и говорил на висок тон“, като е употребил изразите: „Нищо не става от теб.“, „Не слушай, нищо няма да стане от теб“, „Откъде се взехте Вие тук?“, „Ще си останеш на това просто ниво“, както и „Какъв е този ред? Аз съм подълго от теб в службата. Защо се определи втори следовател на случаен принцип? Нали искаш да си началник? Пиши уведомително писмо. Нали ламтиш да си началник? Нищо няма да стане от теб. Ще пусна два-три реда до ВСС“.

КПЕ е изслушала двамата следователи и посочените в сигнала свидетели, запознала се е и с материалите по прокурорската преписка. Проверяваният следовател е заявил, че изложеното срещу него е „клевета“ и следва да се инициира производство за нарушение на КЕПБМ срещу подателя на сигнала.

От събраните и проверени факти КПЕ е формирала становище, че проверяваният следовател е нарушил нормите и принципите на етично поведение, заложили в КЕПБМ, и по-конкретно правилата по **т. 4.1.** и **т. 4.2.** от КЕПБМ, произтичащи от принципа за вежливост и толерантност. Становището на КПЕ е изпратено до административния ръководител на ОП, който е образувал дисциплинарно производство срещу проверявания следовател, а впоследствие го е прекратил поради липса на извършено нарушение.

4. Проверка, образувана по повод анонимен сигнал, постъпил в окръжна прокуратура и препратен по компетентност, с искане за оценка на поведението на прокурор с оглед принципите на КЕПБМ. Изложени са твърдения, според които прокурорът в работно време е посетил питейно заведение и е консумирал алкохол, а след това е управлявал личното си МПС.

КПЕ е извършила проверка на събраните по преписката материали и е изслушала проверявания прокурор, който е представил и писмено становище. Счела е, че сигналът ангажира единствено компетентността на административния ръководител, който да прецени дали и доколко твърденията сочат и са достатъчни, за да обосноват нарушение на трудовата дисциплина, както и наличието на данни, налагащи изпращането на сигнала по компетентност, с оглед преценка за извършено престъпление по чл. 343б от НК. Формирала е становище, че не са налице материалноправните предпоставки на раздел II, т. 5 от „Правилата за поведение, произтичащи от принципа на почтеност и благоприличие“ от КЕПБМ или пък друг от останалите шест принципа на етично поведение. Становището е изпратено до административните ръководители на ОП и АП, както и на комисия „Професионална етика и превенция на корупцията“ към ВСС.

2.3.4. КПЕ към Окръжна прокуратура-София е предоставила информация за 1 проверка, образувана на основание чл. 11, б. „б“ от Правилата за организацията и дейността на комисиите по професионална етика в системата на ПРБ. Проверката е извършена от КПЕ към окръжен следствен отдел към окръжна прокуратура. Образувана е във връзка с подаден от адвокат сигнал срещу следовател от следствен отдел към окръжна прокуратура за допуснато неетично поведение в служебните контакти по повод разглеждането на конкретно ДП, изразяващо се в липса на учтивост и любезност – т. 4.1. от КЕПБМ. Към сигнала са били приложени молба с искане за отвод на следователя и сигнал до ИВСС.

КПЕ към ОСЛО към ОП е извършила проверка на сигнала и приложенията и се е запознала с писменото становище на проверявания следовател. Приела е, че изложените в сигнала твърдения са недоказани и непотвърдени от абсолютно никакви обективни факти и доказателства. Приключила е проверката със становище, че не е налице допуснато нарушение на принципа за вежливост и толерантност, регламентиран в КЕПБМ.

2.3.5. КПЕ към Окръжна прокуратура-Варна е образувала 3 проверки:

1. Проверка, образувана по повод получено писмо от административния ръководител на районна прокуратура, с което е препратено по компетентност постановление на прокурор от ВКП, отдел „Досъдебен“. С последното административният ръководител е уведомен за евентуално извършено нарушение на т. 4 от КЕПБМ от прокурор от същата районна прокуратура, който в подадени от него сигнали за законност против прокурори от окръжна и апелативна прокуратура е използвал изрази, противоречащи на правилата за етично поведение.

КПЕ е изслушала проверявания прокурор, който е изразил становище, че е упражнил правото си да възрази срещу указанията на горестоящи прокурори и не е нарушил правилата за етично поведение

КПЕ е приела, че с депозиране на сигнали срещу постановление на прокурор от окръжна прокуратура и срещу постановление на прокурор от апелативна прокуратура проверяваният прокурор не е допуснал нарушение на КЕПБМ.

2. Проверка, образувана по повод постъпило писмо от административния ръководител на районна прокуратура, с приложен към него сигнал от нотариус, съдържащ оплакване срещу прокурор от районна прокуратура.

Подателят на сигнала е заявил, че с действията си във връзка с конкретна преписка, по която са му били поискани сведения, както и с изпращането на постановлението за отказ от образуване на ДП до министъра на правосъдието, прокурорът го е злепоставил, накърнил е професионалната му репутация и е нарушил КЕПБМ.

КПЕ е изслушала проверявания прокурор, който е изразил мнение, че подаването на сигнала срещу него е провокирано от обстоятелството, че той е сигнализирал Камарата на нотариусите и министъра на правосъдието за поведението на нотариуса.

КПЕ е извършила проверка, в хода на която е изслушала подателя на сигнала и още трима свидетели. Всички те са потвърдили изложеното в сигнала и са предоставили допълнителни данни. Комисията е изисквала информация от ОД на МВР и е изслушала проверявания прокурор, който е заявил, че сигнала е подаден в отговор на изпратена от него до НАП и до кмета на общината жалба за нарушаване на нощната тишина и неспазването на правилника за вътрешния ред в жилищната кооперация. Описал е факти, противоположни на изложените в сигнала, както и че е бил провокиран многократно от съседите си, които вдигали шум нощем и му пречели да си почива. Категорично е отрекъл да е извършил нарушение на КЕПБМ.

След анализ на събраните при проверката материали КПЕ е мотивирала становище, че проверяваният прокурор с действията си е нарушил

принципите за вежливост и толерантност, и за почтеност и благоприличие, регламентирани в КЕПБМ, което е изпратила до ИВСС и до административния ръководител на районна прокуратура за предприемане на действия по компетентност.

Със своя заповед административният ръководител на районната прокуратура е образувал срещу прокурора дисциплинарно производство за нарушение на т. 4.1., 4.2., 5.6., 5.7. и 5.8. от КЕПБМ. Същото е прекратено с негова заповед, поради липса на извършено нарушение.

Междувременно, във връзка с полученото становище от КПЕ към ОП-Варна, в ИВСС е образувана преписка по реда на глава девета, раздел Іб от ЗСВ, която е прекратена поради наличие на вече образувано дисциплинарно производство от административния ръководител.

2.3.6. КПЕ към Окръжна прокуратура-Стара Загора е образувала 1 проверка:

1. Проверка, образувана по повод постъпил сигнал, под формата на докладна записка от разследващ полицай срещу прокурор в районна прокуратура, изпратен по компетентност от и.ф. административен ръководител на районна прокуратура. Изложени са твърдения, че в проведен телефонен разговор с него, във връзка с приключено ДП, прокурорът се е държал обидно и е изразил пренебрежително отношение към него.

КПЕ е извършила проверка и е изслушала проверявания прокурор. Установила е, че случаят касае „неправилно възприети и недочути“ думи в телефонен разговор, по време на който прокурорът не е употребявал обидни изрази и не е имал пренебрежително отношение към разследващия полицай. След анализ на събраните данни е приела заключение, че проверявания прокурор не е осъществил действия или поведение, които да са несъвместими с правилата за етично поведение, произтичащи от принципите за вежливост и толерантност – т. 4 от КЕПБМ.

2.3.7. КПЕ към Окръжна прокуратура-Хасково е образувала 1 проверка:

1. Проверка, образувана по изпратен по компетентност от КПЕ към ПК на ВСС сигнал от адвокат срещу прокурор от районна прокуратура, командирован в окръжна прокуратура. Изложени са твърдения, че прокурорът е подал сигнал до адвокатска колегия, съдържащ „неправилна информация“ за неговата личност, с което е нарушил правото му на работа и е накърнил доброто му име в обществото.

КПЕ е получила становище от проверявания прокурор, който е заявил, че е бил наблюдаващ прокурор по две досъдебни производства, водени срещу

подателя на сигнала за извършени от него престъпления, които е приключил с обвинителни актове. Предвид посочените обстоятелства и опитите на подателя на сигнала да се впише като адвокат, е подал сигнал до конкретна адвокатска колегия с информация за проведените разследвания.

След запознаване с всички материали по преписката КПЕ е установила, че подаденият от прокурора сигнал до адвокатската колегия не е с обидно съдържание, а се отнася до документи във връзка с водените от прокуратурата срещу последния 13 досъдебни производства и 12 преписки, които колегията е изисквала по повод вписването на подателя на сигнала като адвокат. Формирала е становище, че не са налице данни за поведение на прокурора, което да е в противоречие с правилата за професионална етика, регламентирани в КЕПБМ.

2.3.8. КПЕ към Окръжна прокуратура-Враца е образувала 1 проверка:

1. Проверка, образувана по повод постъпил сигнал от ОД на МВР срещу прокурор от района прокуратура, за който се твърди, че е нарушил основни принципи, залегнали в КЕПБМ. Към сигнала са приложени 18 бр. докладни записки от разследващи полицаи. Наведени са твърдения, че прокурорът е употребил по отношение на разследващ полицай израза: „престъпник и че мястото му е в затвора“, а в телефонен разговор с друг разследващ полицай е използвал думи, които противоречат на професионалната етика.

КПЕ е изслушала един разследващ полицай, който не е потвърдил изложеното в сигнала. Поканила е и другия разследващ полицай, който не се е явил за изслушване. Провереният прокурор е заявил, че не е употребил горните изрази и е отрекъл да е произнасял обидни думи в телефонен разговор с разследващ полицай.

КПЕ е приела, че използването на посочения израз не се установява по категоричен начин, а от датата на проведения телефонен разговор са изминали повече от три години и съгласно чл. 310, ал. 1 от ЗСВ дисциплинарно производство не следва да се образува поради изтичане на давностния срок. Въз основа на събраните и проверени факти е формирала становище, че не са налице данни за поведение на прокурора, което да е в противоречие с правилата за професионална етика, регламентирани в т. 4 от КЕПБМ.

2.3.9. КПЕ към Окръжна прокуратура-Русе е образувала 2 проверки:

1. Проверка, образувана по повод постъпили три сигнала от гражданин срещу наблюдаващ прокурор от района прокуратура по конкретна преписка,

сдържащи твърдения, че поведението му нарушава принципа на конфиденциалност, засяга личния му авторитет, честта и достойнството му на страна в процеса, като обсъжда здравословното му състояние с полицейски служител – нарушение на раздел втори, т. 7.1. и т. 7.2. от КЕПБМ.

КПЕ се е запознала със справка от ЦПЗ, становище на ИВСС и материали от прокурорската преписка. Изслушала е полицейския служител, извършил проверка по преписката, който е обяснил, че е изградил лично впечатление за подателя на сигнала в процеса на работата си, като се е отзовавал на сигнали срещу него, а наблюдаващият прокурор никога не е обсъждал здравословното състояние на същия с него.

След анализ на събраните данни КПЕ е приела, че всички твърдения в сигнала са останали непотвърдени и в поведението на проверявания прокурор не са открити нарушения на правилата, визирани в КЕПБМ.

2. Проверка, образувана по повод постъпил сигнал от началник на отдел „Разследване“ в ОД на МВР срещу прокурор от районна прокуратура, съдържащ твърдения за допуснати нарушения на т. 4, т. 4.1., т. 4.2., т. 4.3., т. 5, т. 5.3., т. 5.5., т. 5.6., т. 5.7. и т. 5.8 от КЕПБМ.

КПЕ се е запознала с всички материали, събрани в хода на проверката (материали по ДП, становище на проверявания прокурор, справка за приключена дисциплинарна проверка, образувана по сигнал на административния ръководител на ОП) и е изслушала проверявания прокурор, административния ръководител на РП и разследващи полицаи.

В хода на проверката КПЕ е установила, че проверяваният прокурор се е държал „невежливо“ с разследващ полицай и действията му са в нарушение на принципите за етично поведение. От проведените изслушвания, членовете на КПЕ са формирали становище, че цялостното поведение на проверявания е неколегиално, на моменти „арогантно“ и противоречащо на доброто възпитание.

КПЕ е взела единодушно решение, че в поведението на проверявания прокурор са открити нарушения на правилата, визирани в КЕПБМ, както следва: нарушения на т. 4, т. 4.1., т. 4.2., т. 4.3., т. 5, т. 5.3., т. 5.5., т. 5.6., т. 5.7. и т. 5.8 от КЕПБМ, за което е уведомила субектите по чл. 312 от ЗСВ.

Със своя заповед административният ръководител на районната прокуратура е образувал дисциплинарно производство срещу прокурора за извършено от него нарушение по чл. 307, ал. 3, т. 3 от ЗСВ и му е наложил наказание „забележка“, което е отменено с решение на ПК на ВСС.

VIII. КОНСТАТАЦИИ И ИЗВОДИ

1. Констатации

Видно от изложените по-горе данни през 2021 г. в органите на съдебна власт са извършени общо **67** проверки за нарушения на професионалната етика спрямо **71** магистрати, от които само **6** са приключени със становище за поведение на магистрати, което противоречи на КЕПБМ.

От тях:

1.1. Съдилища

1.1.1. От образуваните в КПЕ към съдилищата **43** проверки по **3** е установено поведение на съдия, което противоречи на КЕПБМ. Останалите **40** са приключени със становища, според които съдиите (с изключение на тримата от районни съдилища) не са допуснали нарушение на етичните правила. КПЕ са изпратили становищата си за наличие на извършено нарушение на административните ръководители на проверяваните съдии и на ИВСС. Въз основа на едно от становищата, със заповед на председателя на съответния районен съд на проверявания съдия е обърнато внимание да не извършва действия, нарушаващи принципите на КЕПБМ и по-специално принципите на вежливост и толерантност, и на почтеност и благоприличие (т. 4 и т. 5 КЕПБМ). Във връзка с останалите две становища в ИВСС са образувани проверки по реда на глава девета, раздел Іб от ЗСВ. Едната от тях е приключена с решение за липса на достатъчно данни за извършено нарушение по чл. 175к, ал. 4 от ЗСВ – накърняване престижа на съдебната власт, а другата – с решение за изпращане на предложение до СК на ВСС за образуване на дисциплинарно производство за извършено от проверявания съдия дисциплинарно нарушение – накърняване престижа на съдебната власт. С решение СК на ВСС е отказала да образува дисциплинарно производство.

1.1.2. Проверките в КПЕ са образувани по сигнали за извършени нарушения на регламентираните в раздел II от КЕПБМ правила за етично поведение, произтичащи от основните принципи – независимост (т. 1), безпристрастност (т. 2), справедливост и прозрачност (т. 3), вежливост и толерантност (т. 4), почтеност и благоприличие (т. 5), компетентност и квалифицираност (т. 6), както и на регламентираните в раздел III от КЕПБМ специфични правила за етично поведение на административните ръководители в органите на съдебна власт (т. 8).

Най-голям е броят на сигналите, съдържащи твърдения за нарушение на етичните правила по т. 4 – **30** бр. и по т. 2 – **22** бр.

Сигналите за нарушения по т. 3 са **16** бр., по т. 1 – **15** бр., по т. 5 – **12** бр., по т. 6 – **9** бр.

За извършено нарушение по т. 8 от административни ръководители са подадени 4 сигнала.

1.1.3. Повечето сигнали за нарушения на КЕПБМ, за които се твърди, че са извършени от съдии са подадени от граждани, които са страни по дела или от техните процесуални представители. Много от тях съдържат оплаквания, свързани с процесуалните действия на съдиите при разглеждането на делата и със съдържанието на постановените от тях актове. Това обстоятелство обуславя и големия брой проверки, приключени със становище за липса на данни за нарушение на етичните правила, тъй като КПЕ не са компетентни да се произнасят по законосъобразността и правилността на съдебните актове и спазването на процесуалните закони.

1.2. Прокуратури

От образуваните в КПЕ към прокуратурите 24 проверки по 3 е установено поведение на двама прокурори и на един следовател, което противоречи на КЕПБМ. Другите проверки са приключени със становища, според които не е допуснато нарушение на етичните правила.

КПЕ са изпратили становищата си за наличие на извършено нарушение на административните ръководители на проверяваните магистрати, а едно от тях и на ИВСС. Въз основа и на трите становища административните ръководители със своя заповед са образували дисциплинарни производства. По две от тях са преценили, че не са налице данни за поведение на магистратите (един следовател и един прокурор), с което да са нарушили принципите за вежливост и толерантност, и за почтеност и благоприличие (т. 4 и т. 5 от КЕПБМ) и са прекратили производствата. Третото дисциплинарно производство е приключено с решение за налагане на дисциплинарно наказание „забележка“ за извършено нарушение по чл. 307, ал. 3, т. 3 от ЗСВ, което е отменено с решение на ПК на ВСС.

1.2.1. Проверките в КПЕ са образувани по сигнали за извършени нарушения на регламентираните в раздел II от КЕПБМ правила за етично поведение, произтичащи от основните принципи – безпристрастност (т. 2), вежливост и толерантност (т. 4), почтеност и благоприличие (т. 5), компетентност и квалифицираност (т. 6), както и на регламентираните в раздел III от КЕПБМ специфични правила за етично поведение на административните ръководители в органите на съдебна власт (т. 8).

Най-голям е броят на сигналите, съдържащи твърдения за нарушение на етичните правила по т. 4 – 14 бр. и по т. 5 – 9 бр. По-малко са сигналите за нарушения по т. 2 – 2 бр., т. 6 – 1 бр. и т. 7 – 2 бр. За извършено нарушение

по т. 8 от административен ръководител-окръжен прокурор, е подаден 1 сигнал.

1.2.2. В по-голямата си част подателите на сигнали срещу следователи и прокурори са свидетели, обвиняеми, пострадали, както и процесуални представители по преписки и досъдебни производства. По-малък е процентът на подадените сигнали от прокурори, следователи, вкл. административни ръководители на прокуратури, както и от разследващи полицаи.

2. Анализът на работата на КПЕ установи следните добри практики:

2.1. При извършване на голяма част от проверките КПЕ са реализирали в пълен обем правомощията си за събиране на относими към предмета на проверката данни с цел изясняване на фактическата обстановка. Предоставяли са възможност на подателите на сигнали и на трети лица да бъдат изслушани лично и/или да предоставят писмени обяснения, изисквали са допълнителна информация от компетентните органи, вкл. прокурорски преписки, съдебни дела, звукозаписи и протоколи от съдебни заседания.

2.2. КПЕ към органите на съдебна власт са извършили необходимите действия своевременно и са приключили проверките в регламентирания 30-дневен срок.

3. Анализът на работата на КПЕ поставя следните въпроси:

3.1. Една от проверките за установяване дали поведението на следовател е в противоречие с КЕПБМ, за която информация е предоставила КПЕ към окръжна прокуратура, е извършена и приключена от КПЕ към окръжен следствен отдел към същата окръжна прокуратура. Съгласно чл. 12, ал. 1 от Правилата за организацията и дейността на комисиите по професионална етика в системата на ПРБ, при сигнали срещу магистрати, компетентна да извърши проверката е КПЕ към съответния горестоящ орган от системата на ПРБ. В тази връзка допустимо ли е при сигнал срещу магистрат проверката да се извърши от КПЕ към същия орган на съдебната власт, в който работи магистрата, предвид изискването на чл. 12, ал. 1 от Правилата за организацията и дейността на комисиите по професионална етика в системата на ПРБ, съответно на чл. 12, ал. 1 от Правилата за организацията и дейността на комисиите по професионална етика в системата на съдилищата, съгласно които проверката се извършва от КПЕ към съответния по-горестоящ орган на съдебна власт, с оглед установения, макар и единичен случай на такова произнасяне. В този случай (неспазване на чл. 12, ал. 1 от Правилата за организацията и дейността на комисиите по професионална етика в системата на ПРБ) какви са правата на подателя на сигнала, съответно на проверяваното

лице и може ли подателят на сигнал да подаде отново същия сигнал за произнасяне по надлежния ред. Също така се поставя и въпросът за отговорността на членовете на комисията, произнесли се по преписката в нарушение на чл. 12, ал. 1 от Правилата за организацията и дейността на комисииите по професионална етика в системата на ПРБ.

3.2. При извършване на проверките някои от комисииите не са спазили предвиденото в правилата, уреждащи организацията и дейността на комисииите по професионална етика в съдилищата и в системата на ПРБ изискване за задължително изслушване на магистрата, срещу когото се води проверката по изложените в сигнала твърдения, вкл. не са му предоставили възможност да представи писмено становище. С оглед установеното в анализа, следва ли КПЕ задължително да изслушва магистратите, срещу които се води проверката или може да предостави срок за писмени обяснения, предвид изискването на чл. 16 от Правилата, съгласно който проверяваният магистрат „задължително се изслушва“. Следва ли Правилата да се допълнят като предоставят на КПЕ преценката дали да покани проверявания магистрат или да му даде възможност да представи писмени обяснения.

3.3. От съдържанието на голяма част от актовете, с които КПЕ са приключили проверките, не може да се установи за нарушаването на точно кои етични правила от КЕПБМ са извършени. В много случаи комисииите са приели, че няма извършено нарушение, без да конкретизират и мотивират становищата си. В този смисъл, в случаите, в които КПЕ установи, че не е извършено нарушение, следва ли да мотивира подробно становището си, като конкретизира етичните правила от КЕПБМ, за които се твърди, че са нарушени и за които е извършена проверка, с оглед установените случаи на актове, от които не може да се установи проверка за нарушаването на кои точно етични правила е извършена.

3.4. По отношение на формата на крайния акт, с който приключват проверките се установи разнопосочна практика. Някои от комисииите изготвят становища, други – решения, а има и такива, които приключват проверките със съставянето на протокол от заседание, съдържащ съответните констатации. В тази връзка се поставя въпросът КПЕ към съответната колегия на ВСС следва ли да обобщават актовете на КПЕ към органите на съдебна власт, да дават указания, препоръки или насоки, с оглед уеднаквяване на практиката им.

4. Изводи

4.1. С оглед на анализиранияте данни се констатира, че най-много сигнали срещу съдии, прокурори и следователи са подадени за извършени от тях действия в нарушение на етичните правила, произтичащи от принципа за

вежливост и толерантност, и от принципа за почтеност и благоприличие. Проверките, по които КПЕ са констатирани поведение, противоречащо на КЕПБМ, са за нарушение именно на тези правила. Същевременно следва да се отбележи, че за констатираните нарушения на проверяваните магистрати не са наложени дисциплинарни наказания за извършени дисциплинарни нарушения по чл. 307, ал. 3, т. 3 от ЗСВ, изразяващи се в действие или бездействие, с което се нарушава КЕПБМ и се накърнява престижа на съдебна власт. За анализирания период единственото наложено наказание от административен ръководител по отношение на прокурор е отменено от ПК на ВСС.

4.2. В голям брой органи на съдебна власт (**18** съдилища и **23** прокуратури) през 2021 г. няма получени сигнали срещу съдии, прокурори и следователи за нарушения на етичните правила. Също така, от общо образуваните **67** проверки КПЕ са констатирани допуснати нарушения само по **6** от тях. От горното следва, че от една страна при изпълнение на служебните си задължения и с поведението си в обществото българските магистрати спазват принципите, залегнали в КЕПБМ, а от друга, че се повишава общественото доверие по отношение на съдебната власт.

4.3. Основните проблеми в дейността на КПЕ към органите на съдебната власт по образуваните от тях проверки са свързани с липсата на конкретни данни за извършени нарушения на точно определени етични правила. Голяма част от подателите на сигналите не са конкретизирали оплакванията си или са възразили срещу определени процесуални действия на съдиите/прокурорите, свързани с разглеждането и решаването на делата/преписките, квалифицирайки ги като нарушения на етичните правила, което е наложило комисиите да се произнесат дали ли е нарушение на всеки един от принципите, залегнали в КЕПБМ.

4.4. С оглед на анализирания данни може да се заключи, че нарушенията на етичните правила, за които пред КПЕ на съдилищата и КПЕ на прокуратурите са образувани проверки, се различават. Например, по отношение на съдиите няма подадени сигнали за нарушения на етичните правила, произтичащи от принципа за конфиденциалност (т. 7), а по отношение на прокурорите – за нарушения на етичните правила, произтичащи от принципите за независимост, справедливост и прозрачност (т. 1 и т. 3). За нарушения по т. 3 срещу съдии има подадени 16 сигнала. Същевременно за нарушения на етичните правила, произтичащи от принципа за безпристрастност (т. 2) срещу съдии има подадени 22 сигнала, а срещу прокурори само 2.

Горното се явява предпоставка за създаването на отделни кодекси за етично поведение на съдии и на прокурори и следователи, в които да бъдат прецизирани конкретните нарушения на професионалната етика.